

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2001-2002

25 april 2002

HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

COMMISSIE VOOR ECONOMIE, LANDBOUW, WERKGELEGENHEID EN TOERISME

Interpellatie van de heer Chris Vandenbroeke tot de heer Jaak Gabriels, Vlaams minister van Economie, Buitenlandse Handel en Huisvesting, over de evaluatie van het Actieplan Ondernemen in het licht van de evolutie van de arbeidsmarkt

Vraag om uitleg van mevrouw Marleen Van den Eynde tot de heer Jaak Gabriels, Vlaams minister van Economie, Buitenlandse Handel en Huisvesting, over het Actieplan Ondernemen

Interpellatie van de heer Jan Penris tot de heer Jaak Gabriels, Vlaams minister van Economie, Buitenlandse Handel en Huisvesting, over de malaise binnen de Vlaamse diamantsector

Vraag om uitleg van de heer Kris Van Dijck tot de heer Jaak Gabriels, Vlaams minister van Economie, Buitenlandse Handel en Huisvesting, over de dreigende sluiting van Lens Diamond Industries in Berlaar

Vraag om uitleg van de heer Chris Vandenbroeke tot de heer Jaak Gabriels, Vlaams minister van Economie, Buitenlandse Handel en Huisvesting, over de enquête van Unizo bij Vlaamse KMO's

Vraag om uitleg van de heer André-Emiel Bogaert tot de heer Jaak Gabriels, Vlaams minister van Economie, Buitenlandse Handel en Huisvesting, over de aanpak van zogenaamde brownfields

Vraag om uitleg van de heer Jan Laurys tot de heer Jaak Gabriels, Vlaams minister van Economie, Buitenlandse Handel en Huisvesting, over de Provinciale Strategische Cellen

Commissie voor Economie, Landbouw, Werkgelegenheid en Toerisme

Donderdag 25 april 2002

VOORZITTER : De heer André-Emiel Bogaert

– *De interpellatie wordt gehouden om 14.34 uur.*

Interpellatie van de heer Chris Vandenbroeke tot de heer Jaak Gabriels, Vlaams minister van Economie, Buitenlandse Handel en Huisvesting, over de evaluatie van het Actieplan Ondernemen in het licht van de evolutie van de arbeidsmarkt

Vraag om uitleg van mevrouw Marleen Van den Eynde tot de heer Jaak Gabriels, Vlaams minister van Economie, Buitenlandse Handel en Huisvesting, over het Actieplan Ondernemen

De voorzitter : Aan de orde is de interpellatie van de heer Vandenbroeke tot de heer Gabriels, Vlaams minister van Economie, Buitenlandse Handel en Huisvesting, over de evaluatie van het Actieplan Ondernemen in het licht van de evolutie van de arbeidsmarkt, met daaraan toegevoegd de vraag om uitleg van mevrouw Van den Eynde tot minister Gabriels, over het Actieplan Ondernemen.

De heer Vandenbroeke heeft het woord.

De heer Chris Vandenbroeke : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, het doel van mijn interpellatie is een evaluatie van het Actieplan Ondernemen. Gouverner, c'est prévoir, en economie is de basis van alle bestuur. Er is een diagnose nodig van de situatie : wat zijn onze troeven ? Wat zijn de pijnpunten ? Welke hefboomen kunnen de zaak in beweging zetten ? De Vlaamse economie heeft schitterende jaren achter de rug, maar ook een dipje. De regering ziet de toekomst nogal optimistisch tegemoet en maakt heel wat plannen. Ik denk aan de Septembeerklaring, het Pact van Vilvoorde, de beleidsbrief over economie en de bijkomende nota Actieplan Ondernemen.

Het Actieplan Ondernemen bevat mijns inziens heel wat positieve punten. Het somt troeven, mo-

gelijkheden en pijnpunten op en bevat vijf krachtlijnen. Een eerste is de bevordering van het ondernemerschap. Het is een bekende contradictie : Vlaanderen telt een recordaantal KMO's, die goed zijn voor 50 percent van de tewerkstelling en 98 percent van de tewerkstellingsplaatsen, maar aan de andere kant slinkt de bereidheid tot ondernemerschap. De geboortecoëfficiënt van nieuwe bedrijven daalt. De overheid wil daar iets aan doen. Het is een goede zaak dat ze aandacht schenkt aan dit probleem. De KMO's zijn vaak heel flexibel en toekomstgericht, en daardoor een troef voor Vlaanderen.

Voorts moeten de financiële structuren worden versterkt. Vlaanderen is op enkele uitzonderingen na een rijke regio, maar er is een gebrek aan risicokapitaal. Dat staat in schril contrast met de mogelijkheden van de KMO's. De oprichting van een startersfonds en de regeling voor waarborgen zijn stappen in de goede richting. Deze initiatieven moeten verder worden uitgebreid.

Ten derde is een vermindering van de administratieve last dringend noodzakelijk. Het actieplan is hierover duidelijk : de administratieve lasten kosten de Vlaamse economie jaarlijks 4 miljard euro. Een vergelijking met het Vlaams bruto regionaal product leert dat dit enorm veel is : 2 tot 3 percent van wat we jaarlijks verdienen in Vlaanderen. Dit is dus een belangrijk probleem, ook ten aanzien van de dynamiek van de KMO's.

Zo kom ik bij een vierde punt : het internationaal ondernemen. Ook hier gebiedt de waarheid ons het volgende te zeggen. Hopelijk zal wat geweest is, ook nog toekomstgericht blijven. Rekening houdend met de economische berichtgeving in de pers heb ik daaromtrent echter enige schroom. Natuurlijk is het zo dat we door de jaren heen altijd met recht en reden hebben kunnen en mogen gloriëren over de ongelooflijke openheid van onze economie. Dat is een pluspunt op en top. Als men die

Vandenbroeke

troef van openheid uitspeelt, moet men natuurlijk werkelijk op het scherp van de snee kunnen functioneren.

Wat blijkt nu echter ? De voorbije jaren werd die grote openheid voor het internationaal ondernemen toch wel 'gedeeltelijk' in vraag gesteld. Ik herhaal in dit verband wat ik me herinner uit de economische pers van de voorbije dagen. Vlaanderen is in snel afnemende mate een attractiepool voor buitenlandse investeringen. Dat geldt a fortiori voor de buitenlandse investeringen die dertig of veertig jaar geleden – in de golden sixties – zo talrijk waren. Toen was Vlaanderen op en top expansief. Nu laten die buitenlandse investeerders, en vooral de Amerikaanse bedrijven, het steeds meer afweten. Ze gaan in toenemende mate aan Vlaanderen voorbij. Daar zijn natuurlijk een aantal redenen voor. Daar kom ik straks heel even op terug.

Het vijfde en laatste punt is 'meer ruimte voor ondernemen'. Collega's, in dit Vlaams Parlement en in deze legislatuur maken we het nu al anderhalf tot twee jaar mee dat er twijfels zijn omwille van de rigiditeit van het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen. Op zich is dit plan goed in zijn structuurgeving, maar het gaat voorbij aan de ruimtelijke economie. Daarom is er – mijns inziens een zeer behartenswaardige – oefening opgestart onder leiding van de heren Vanhaverbeke en Cabus, namelijk SPRE, het Strategisch Plan Ruimtelijke Economie. Ik beklemtoon dat het RSV op zich niet in vraag wordt gesteld. Het wordt wel genuanceerd en opnieuw bekeken in functie van de ruimtelijk-economische balans. Op die manier zoekt men trouwens ook naar het evenwicht tussen economie en ecologie.

Wat blijkt nu ? De helft van onze economische knooppunten heeft vandaag minder dan 2 hectare bouwrijpe bedrijfsterreinen. Het is dus de evidentie zelf dat we ook op dit punt proberen te remediëren : ruimte om te werken.

Mijnheer de minister, nu komt mijn evaluatie ten gronde. Ik heb zeer veel respect voor uw actieplan. Ik heb proberen aan te tonen dat ik dat met aandacht heb gelezen. U hebt inderdaad ook de eerlijkheid om te stellen dat we inzake hefbomen natuurlijk niet alles hebben. Ik verwijs naar belastingverminderingen, belastingaanpassingen, enzovoort. U verwijst daarnaar. Waar het kan, brengt u wel onder de aandacht wat onze troeven zijn en wat de pijnpunten zijn en waar dus actie moet wor-

den gevoerd. Dit alles zit vervat in de vijf krijtlijnen.

Mijnheer de minister, ik mis echter een zesde en fundamentele krijtlijn : er is geen werkvolk meer. Ik geef u echter wel gelijk op het volgende punt. Binnen deze legislatuur, zijnde nog twee jaar, is er geen probleem. Het probleem zal zich voordoen in de volgende en de daaropvolgende legislatuur. Ik heb in dit verband een aantal gegevens gebundeld voor de regio Zuid-West-Vlaanderen. De cijfers zal ik meteen extrapoleren naar geheel Vlaanderen. Zoals ik al zei, hebt u gelijk als u in uw actieplan stelt dat er op korte termijn nog niet echt een probleem is. Ik mis echter wel het meest cruciale. Het pijnpunt in de volgende legislatuur voor u of voor uw opvolger zal niet het gebrek aan grond zijn, maar wel het gebrek aan werkvolk. Tot en met 2004 is dit geen wezenlijk pijnpunt. Voor daarna maak ik echter een extrapolatie op basis van de gegevens voor Zuid-West-Vlaanderen. Ik kan u garanderen dat deze extrapolatie correct is.

Ik kom tot het volgende resultaat. Tegen het einde van de volgende legislatuur hebben we in relatieve termen een tekort aan werkvolk van 2,5 percent. Tegen het jaar 2015 is er in relatieve termen een tekort van 5 percent. We kunnen die relatieve termen ook omzetten in concrete cijfers. Tegen 2010 krijgen we een tekort van 75.000 eenheden. Tegen 2015 zal er een tekort zijn van 150.000 eenheden.

Men kan natuurlijk opwerpen dat we nog met een aantal factoren rekening moeten houden. Dat klopt, maar mijns inziens zullen eventuele aanpassingen hoogstens met mondjesmaat ter sprake komen. De feminisering van de arbeidsmarkt is grotendeels voorbij. Dat is een eerste factor. Dan is er ook nog een tweede factor die hier een rol speelt. Redelijkerwijze kunnen we ervan uitgaan dat de capaciteiten, de kansen en de troeven vooral in de dienstenbedrijven zitten. Dit betekent een verdere optimalisering van de scholarisatie. Dat is een fundamenteel aspect van de kennismaatschappij. Onze jongeren zullen dus nog langer studeren. Dit is natuurlijk zeer goed, maar het heeft ook wel tot gevolg dat ze later binnenkomen in het bedrijfsleven. Ten slotte is er dan nog een derde factor. We ontwikkelen nu het zorg- en het tijds krediet : veel werken, maar ook onthaasting. Ook dat speelt uiteraard een rol.

Mijnheer de minister, dit alles mis ik volledig in het actieplan. Het gebrek aan man- en vrouwkracht is immers echt een pijnpunt. Dit zal ertoe leiden dat men een volledige vertekening krijgt van de essentie van economie. Dat is bij mijn weten nog altijd

Vandenbroeke

het evenwicht tussen vraag en aanbod. De komende jaren wordt dit zeer zwaar gehypothekeerd en vertekend. Op die manier gaat men ook de concurrentiekracht in vraag stellen. Als vraag en aanbod uit evenwicht raken, zal men de handicap die er nu al is, nog versterken. Dit wordt dan nog wordt versterkt door federale communautaire problemen, maar dat is weer een andere zaak. Hoe dan ook, nu al hebben we de handicap van de concurrentiekracht die het laat afweten. Dit is mede de reden voor het feit dat de buitenlanders steeds minder bij ons komen investeren. Mijnheer de minister, om deze redenen lijkt het me dat er absoluut een zesde cruciaal punt in uw actieplan voorhanden diende te zijn.

Mijnheer de minister, ik rond af met een drietal korte vragen. Ten eerste, bent u zich bewust van het spanningsveld dat ik hier heb proberen te omschrijven en dat zich met bekwame spoed reeds tegen het einde van de volgende legislatuur zal aandienen, namelijk een eminent tekort aan werkkrachten ? Ten tweede. Is het in de gegeven omstandigheden niet aangewezen om naast de vijf hefboomen ook hiervoor aandacht op te brengen ? Uw kleurrijk programma heeft misschien een beetje nood aan wat clair obscur. Ten derde : in welke mate is de Vlaamse regering gevraagd om te remediëren aan dit spanningsveld ?

De voorzitter : Mevrouw Van den Eynde heeft het woord.

Mevrouw Marleen Van den Eynde : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, geachte collega's, de voorbije maanden is in de pers veel commentaar verschenen over de voorstellen van de minister. Op 23 januari heeft de minister zijn Actieplan Ondernemen bekendgemaakt. Dat plan bevat een aantal maatregelen om de financiële structuur van ondernemingen te versterken, onder meer met een lastenverlaging. Het voorstel om een korting op de vennootschapsbelasting toe te kennen, stuit op tegenstand van de Waalse regering.

De minister ging op zoek naar een tiental alternatieven. Hij stelt voor om 30 miljoen euro vrij te maken voor de terugbetaling van de milieuheffingen op het afvalwater aan de bedrijven. Na het Waalse verzet tegen de vermindering van de afvalwaterheffingen stoot hij op de tegenstand van de coalitiepartners Agalev en sp.a die zijn nieuwe plannen niet zien zitten. Minister Dua, bevoegd voor Leefmilieu, is van oordeel dat minister Gabriels niet binnen zijn bevoegdheden is gebleven.

Ze vindt dat dit voorstel ingaat tegen artikel 174 van een Europees verdrag waarin is bepaald dat de vervuiler moet betalen. Ze vindt dat het voorstel ingaat tegen het principe van het verdrag, en dat het dus onmogelijk is om het uit te voeren. Minister Dua verklaart zich verder voorstander van initiatieven die ecologisch innoverende ondernemingen steunen.

De tegenstrijdige standpunten en de vele persartikelen hebben ervoor gezorgd dat er veel onduidelijkheid is gecreëerd. Welke initiatieven zult u nemen om de financiële structuur van de ondernemingen te versterken ? Is dat nog mogelijk, gezien het verzet van uw coalitiepartners tegen uw voorstellen ? Waarom werkt u uw oorspronkelijk voorstel tot een lineaire belastingverlaging niet verder uit ? Waarom zwicht u voor de Waalse tegenstanders ? Is dit voorstel volgens u niet wettelijk ? Hebt u uw voorstel tot vermindering van de heffing op afvalwater bij duurzaam ondernemen vooraf besproken met de minister van Leefmilieu, die bevoegd is voor de inning van de heffing op afvalwater ?

Op welke manier wilt u een lastenverlaging doorvoeren als minister Dua niet akkoord gaat met de vermindering van de heffing op afvalwater ? Volgens u moet niet enkel de heffing op afvalwater maar ook de gemeentelijke belasting op de tewerkstelling worden afgeschaft. Hoeveel gemeenten in Vlaanderen innen nog die belasting op de tewerkstelling, en hoe wilt u die afschaffing realiseren ?

De voorzitter : De heer Schuermans heeft het woord.

De heer Eddy Schuermans : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, geachte collega's, in deze commissie is al gesproken over het Actieplan Ondernemen. Ik heb twee bijkomende vragen. Ten eerste : bij de vorige besprekingen hebt u gezegd, mijnheer de minister, dat de regering nog niet alle aspecten van het plan had goedgekeurd. Hoe zit het daar vandaag mee ? Is dit plan het plan van de hele regering ? Geldt dat ook voor de voorgestelde lastenverlaging in de vorm van een verminderde of afgeschafte heffing op afvalwater ?

Ondertussen heeft de federale regering beslist om de tariefaanpassingen van de vennootschapsbelasting te compenseren met het niet langer fiscaal aftrekbaar te maken van de gewestelijke milieuheffingen. De Vlaamse bedrijven betalen 90 procent van de milieuheffingen. In plaats van een vermindering van de lasten zullen ze bijkomend worden gestraft. Dat druist lijnrecht in tegen uw voor-

Schuermans

stel, en blijkbaar volgt de regering u en uw standpunt niet. Is er daarom in een compensatie voorzien? We zullen daar alleszins op terugkomen met een voorstel van resolutie.

De voorzitter : De heer Van Goethem heeft het woord.

De heer Roland Van Goethem : Ik heb meer een opmerking dan een vraag over de cijfers van de heer Vandebroeke over het tekort aan arbeidskrachten. Ik betwijfel niet dat Vlaanderen op een demografische catastrofe afstevent. Ik vraag me wel af of de prognoses uitgaan van een gelijkblijvende nood aan arbeidskrachten. De robotica en informatica zullen in de toekomst wellicht leiden tot een verminderde vraag naar arbeidskrachten. Dat zal het probleem enigszins verzachten. Verder wil ik benadrukken dat we op dit ogenblik nog veel werklozen hebben. Is daarmee rekening gehouden?

De heer Chris Vandebroeke : De toestand blijft dezelfde als vandaag.

De voorzitter : Het was voor de minister geen dankbare opdracht om vanuit de federale regering naar de Vlaamse regering over te stappen. Het zo lang aangekondigde plan heeft veel tegenstrijdige reacties uitgelokt, zowel vanwege de sector als vanwege de collega's in de regering. Dat gebeurt zelden, en dat geeft stof tot nadenken. Het plan van 2002 steunt op de toestand die is vastgesteld in 2001. Zijn de premissen ondertussen gewijzigd? De werkgelegenheidsindicatoren en de indicatoren van de buitenlandse investeringen zijn slechter dan verwacht : moet een en ander niet worden bijgestuurd?

De fiscale aspecten hebben tegenstrijdige reacties uitgelokt. Men heeft met veel poeha de aanpassingen aan de vennootschapsbelasting aangekondigd. Men verklaart dat men de lasten voor de ondernemingen wil verminderen. Toch dalen de heffingen niet en worden de steden en gemeenten bijna verplicht om hun belastingen te verhogen omdat ze anders de hun opgelegde taken niet aankunnen. Het is toegelaten om opcentiemen te heffen op de personenbelasting, maar niet op de vennootschapsbelasting. Daarom probeert men creatieve oplossingen te bedenken om de bedrijven toch aan te pakken. In de steden en gemeenten wonen steeds minder fysieke personen, maar wel steeds meer rechtspersonen. Vele fysieke personen worden rechtspersonen. Dat betekent dat ze zich aan de

gemeentelijke fiscaliteit onttrekken. De gemeenten en steden dragen wel de lasten van die rechtspersonen, maar puren er geen baten uit. Er bestaat dus de neiging om creatieve vormen van boekhouden te beoefenen. De federale pogingen om de vennootschapsbelasting te verminderen, worden de facto door de lokale besturen gecompenseerd. Daarmee moet rekening worden gehouden als men het Actieplan Ondernemen beoordeelt.

De heer Jacques Laverge : Mijnheer de voorzitter, na al wat ik hier heb gehoord over het Actieplan Ondernemen, verheug ik me dat er zo'n plan is. Het kan echter niet worden geëvalueerd na zes maanden, noch na een jaar. Het is eigenlijk een streefplan. Dat er tijdelijk storende bewegingen in zullen komen, is begrijpelijk, zowel in positieve als in negatieve zin. Ik ben blij met de visie, hoewel die vatbaar is voor correcties. Een plan is geen statisch maar een dynamisch element. Het zal af en toe door gemeenten of door federale beslissingen worden doorkruist. De essentie van het plan bestaat erin een dynamiek te brengen in het ondernemerschap. We mogen de essentie niet uit het oog verliezen. Er zijn opmerkingen te maken, want elke dag veranderen er situaties, maar er is een lijn, een visie, een toekomst. Vlaanderen moet als ondernemende maatschappij door zijn ondernemerschap welvaart en welzijn blijven creëren.

De heer Vandebroeke is omwille van zijn profsorschap op de hoogte van een aantal specifieke demografische evoluties. Hij heeft op het vlak van de statistieken gedeeltelijk gelijk, maar statistieken spreken niet altijd de waarheid. Dat kan de heer Vandebroeke zeker beamen. Wetenschappers steunen zich altijd op statistieken, juiste of onjuiste. Er is wel een demografisch deficit, maar er zijn nog andere maatschappelijke en technologische evoluties. We zitten met de werkzaamheidsvraag die door een tekort aan arbeidscapaciteit vrij groot is. Er is een grote werkzaamheidsgraad tussen 25 en 45 jaar, maar vanaf 45 jaar wordt die catastrofaal. We zijn op dat vlak de slechtste leerling van de wereld.

Ik ben niet zo pessimistisch over de capaciteit van onze economie. Ik meen dat onze economie nog moet groeien om ons sociaal systeem te kunnen handhaven. Als we niet meer mensen langer kunnen blijven behouden in de werkgelegenheid, en de uitstroom op 50 tot 55 jaar niet kunnen tegenhouden, dan wordt het rampzalig op andere vlakken. Hier is nog een enorme reserve. We zullen ons moeten aanpassen. Werken op 55 jaar zal anders zijn dan op 25 jaar. We mogen op 55 jaar geen vermoeide indruk geven, we moeten vitaal en paraat

Laverge

blijven. Ik ben steeds verrast dat over het algemeen politici, die toch een lastig beroep hebben, zeer lang meegaan.

Het actieplan moet vooral ingang vinden bij de jongeren. Er moet interesse groeien van jongeren voor het ondernemerschap, voor een toekomst waarbij ondernemen als een positieve inspanning in de maatschappij wordt beschouwd, voor een beroep dat gewaardeerd wordt, waarmee men goed verdient en goed is beschermd. Dat zijn belangrijke aspecten om de dynamiek van onze welvaart en onze economie te handhaven.

De voorzitter : Minister Gabriels heeft het woord.

Minister Jaak Gabriels : Mijnheer de voorzitter, geachte leden, ik zal beginnen bij het einde om het actieplan in de juiste context te plaatsen. Het actieplan slaat op 2002-2003 en betekent een concrete aanpak van vijf aandachtspunten – en dit is niet exhaustief – om de economie en de interesse om deel te nemen als actieve participant aan het economisch proces, aan te zwengelen. Hier zijn we van uit gegaan.

Ondertussen hebben we in het kader van de nota Kleurrijk Vlaanderen en het Pact van Vilvoorde met een langetermijnvisie uitgepakt. Ook hiervoor is de interesse zeer groot. Vorige dinsdag heb ik samen met de minister-president de start gegeven. We zijn volop bezig met een campagne om mensen in een debat te brengen waarbinnen we nadenken over de langere termijn. Dit Actieplan Ondernemen heeft heel duidelijke doelstellingen met een budgettaire implementatie en een timing waarbinnen het moet worden uitgevoerd. Dit is geen vrijblijvend discours, zoals een beleidsbrief die men op het einde van het jaar indient en die een breder kader schetst. Hier gaat het over heel concrete situaties.

Ik heb pas de gelegenheid gehad om het plan toe te lichten voor honderdvijftig ondernemers. Het wordt niet als controversieel ervaren, maar wel als zeer positief. Men vraagt dat het dringend in de praktijk wordt omgezet.

Ik kom dadelijk terug op de invalshoek van de heer Vandenbroeke, want die visie moet op termijn ook in de gaten worden gehouden. Hij heeft zelf aangehaald dat het probleem zich pas stelt vanaf 2004. Aangezien dit plan 2002 en 2003 beslaat, zal hij mij niet kunnen verwijten dat ik er nog geen

aandacht voor heb. Op lange termijn is dit uiteraard een duidelijk gegeven.

Ter correctie wil ik meedelen dat er professoren zijn in de econometrie, en de heer Vandenbroeke zal zeker weten wie ik bedoel, die ooit heel geleerde boeken hebben geschreven en bepaalde uitspraken hebben gedaan, waarvan men vroeg of dat allemaal juist was. Het antwoord was : 'Als ik de parameters verander, kom ik tot een ander resultaat.' Men moet natuurlijk voorzichtig omspringen met statistisch materiaal en berekeningen die uitgaan van bepaalde parameters. Men kan dit niet vrijblijvend doen.

Het actieplan is ondertussen door de hele Vlaamse regering aanvaard. Het uitgangspunt is voorgesteld aan de Vlaamse regering en er zijn vergaderingen tussen de kabinetten over geweest. Ook de SERV reageert zeer positief. Het enige wat nog niet is goedgekeurd, is hoe ik een deel van de expansiesteun lineair kan verminderen. Dat moet nog worden beslist. Het moet ook nog de goedkeuring van de Vlaamse regering krijgen. Het is ook evident dat we nog met de implementatie bezig zijn van het onderdeel 'Ruimte om te ondernemen'. Hoe maakt men het strategisch plan Ruimtelijke Economie implementeerbaar op kortere en langere termijn ? Dat zijn de twee enige punten waarover nog een goedkeuring van de Vlaamse regering moet komen. De lineaire vermindering op het ecologische vlak behoort niet tot mijn bevoegdheidsdomein, maar dit instrument is er één van de aangevozen methodologieën voor. Ook Ruimtelijke Ordening is een andere bevoegdheid. Hiermee heb ik het karakter van het geheel aangegeven.

De heer Vandenbroeke vestigde terecht de aandacht op belangrijke problemen. Het tekort aan geschikte arbeidskrachten is inderdaad een probleem, niet alleen voor deze generatie, maar ook voor de volgende. Dat drukt zijn stempel op ons beleid, zowel op korte als op lange termijn. Het project Kleurrijk Vlaanderen kan het geringe aanbod op de arbeidsmarkt en de toenemende vergrijzing niet negeren.

De minister-president heeft onlangs gesteld dat de toenemende vergrijzing een drastische verhoging van de activiteitsgraad van de mensen tussen 20 en 60 noodzakelijk maakt. Zo'n verhoging is niet vanzelfsprekend. De discussies over de TBS-regeling in het onderwijs liggen nog vers in het geheugen. Een andere oplossing is er niet, tenzij we mensen van buiten de grenzen aantrekken.

Gabriels

Om dit doel te realiseren, moeten we tegen 2010 een aantal doelen hebben bereikt. We willen de werkzaamheidsgraad opkrikken tot 70 percent. Dat is een verhoging met 10 percent. Een van de middelen om dat doel te bereiken, is het wegwerken van de achterstelling van bevolkingsgroepen zoals vrouwen en allochtonen. Het aantal jongeren dat met onvoldoende kwalificaties het onderwijs verlaat, moet verminderen. Het aantal functioneel geletterden en mensen met ICT-vaardigheden moet toenemen tot drie kwart van de bevolking. Dit zal de tewerkstellingskansen verhogen. De actieve bevolking moet de kans krijgen een kwalitatieve job uit te voeren.

We voeren die strategische doelstelling nu al uit via individuele trajectbegeleiding en beroepsopleiding. Op termijn moet het onderwijs natuurlijk de eerste aanzet geven. De federale overheid draagt haar steentje bij door de huidige twintig werkgelegenheidsmaatregelen om te smeden tot één groot plan. Minister Landuyt heeft 30 miljoen euro uitgetrokken voor de sociale economie die tot doel heeft de moeilijkste doelgroepen te integreren in het regulier arbeidscircuit. Er wordt gewerkt aan de activering van oudere werknemers via peterschapsformules.

Het Actieplan Ondernemen benadrukt het belang van de ondernemende rol van de tekortkomingen van de arbeidsmarkt. Ik heb bij de uitwerking van het plan zoveel mogelijk ingespeeld op die tekortkomingen en met name op de factoren die de concurrentiepositie van de Vlaamse bedrijven negatief beïnvloeden, niet het minst het gebrekkig aanbod op de arbeidsmarkt. We hebben daar rekening mee gehouden door een trajectbegeleiding uit te werken die het ondernemerschap moet bevorderen en door ondernemersattitudes al in het onderwijs te stimuleren. In het secundair onderwijs zijn er bijvoorbeeld de mini-ondernemingen. Ook in het voortgezet onderwijs en in de bedrijfswereld zijn er dergelijke projecten. Alle middelen worden ingezet. De hervorming van de peterschapsformules maakt deel uit van onze pogingen de menselijke middelen in de bedrijfswereld maximaal te benutten. Voor deze maatregelen werd 55 miljoen euro uitgetrokken. Dat is een vierde van de middelen voor het actieplan. Het plan reikt daarna flankerende maatregelen aan om de in- en doorstroom van ondernemers te bevorderen. De vermindering van de administratieve lasten, de financiële en fiscale ondersteuning van de ondernemingen en onze zorg om te voorzien in voldoende bedrijfsruimte

dragen bij tot een betere concurrentiepositie van de Vlaamse bedrijven.

Vlaanderen moet evolueren naar een ondernemende samenleving. De daling van het aantal starters moet stoppen. De activiteitsgraad van de zelfstandige ondernemingen bedraagt momenteel 1,5 percent, Duitsland zit boven de 7 percent. Er is dus nog heel wat werk aan de winkel. Zelfstandig ondernemen moet dus aantrekkelijker worden. Twee van de vijf delen van het plan zijn daarop gericht.

De pijnpunten moeten onmiddellijk worden aangepakt. Het is noodzakelijk de ondernemersattitude al in het onderwijs te bevorderen. Deze attitude zal in de eindtermen worden opgenomen. Ondernemen mag geen resultaat zijn van eliminatie, maar hoort een bewuste keuze te zijn. Voorts is een verbetering van het sociaal statuut van zelfstandigen nodig. We werken aan een gelijkschakeling op het vlak van fundamentele rechten.

De verhoging van de activiteitsgraad moet gelden voor alle leeftijdsgroepen, anders rest Vlaanderen slechts de mogelijkheid een beroep te doen op buitenlanders om het werk op te knappen.

Het klopt dat een daling van de administratieve lasten met 25 percent tot een economische groei van 2 percent kan leiden. Onlangs overlegde ik met de chemische sector. België staat op dat vlak overigens nummer één op wereldschaal. Willen we daarin slagen, dan moeten we twee dingen doen. Er is de fasering van de toepassing van de Kyoto-akkoorden. Ik zeg klaar en duidelijk : dit zal niet zomaar toegepast kunnen worden, of we zullen alles torpederen wat er in het verleden tot stand is gebracht. We moeten daarin dus heel duidelijke keuzes maken.

Ook op dat vlak hebben we hun gevraagd om eens een oefening te maken, want de duurtijd tussen het indienen van een bepaald iets en het goedkeuren ervan is veel te lang. Dat heeft dus te maken met de administratieve lastenverlaging. We hebben hun heel concreet huiswerk gegeven, dat binnen de maand geïmplementeerd moet kunnen worden. We zullen dan ook voorstellen richten aan de minister-president, die de coördinatie van het geheel op zich neemt. Op die manier willen we tot een concrete aanpak van zaken komen.

Ik zeg het klaar en duidelijk : automotive is in Vlaanderen goed voor 120.000 werknemers en chemie is in Vlaanderen goed voor meer dan 160.000 werknemers. We weten dus heel goed waarmee we hier zitten. Als we daar op termijn een ernstig ant-

Gabriels

woord op willen geven, dan mogen we deze problemen niet uit de weg gaan.

Mijnheer Vandenbroeke, het was dus ook wel de bedoeling om dit per sector te benaderen. Er was dus niet alleen het algemeen actieplan. Daarnaast hebben we ook de provinciale economische actoren bevraagd. We hebben daarvan een soort synthese gemaakt. Bovendien hebben we dus ook de belangrijkste sectoren bij elkaar gebracht : zowel de automotieve, de financiële als de chemische sector. Binnenkort zullen we dat ook doen met de materialensector. Die hebben daar trouwens zelf om gevraagd. Zo willen we een overzicht krijgen, zodat we ons beleid veel beter kunnen afstemmen op de gevoeligheden aldaar. Dat is natuurlijk zeer belangrijk.

Wat de ruimte om te ondernemen aangaat, hebt u gelijk. Dat doen we niet van vandaag op morgen. Ik wil toch opmerken dat we nu met een probleem zitten dat tijdens de vorige legislatuur is gecreëerd. Dit ruimtelijk structuurplan is immers tijdens de vorige legislatuur goedgekeurd, door de vorige meerderheid, met alle beperkingen die eraan vastzaten.

Men heeft toen gesteld dat er de mogelijkheid moest zijn om tegen 2007 uiteindelijk 7.000 hectare extra industriegrond beschikbaar te kunnen stellen. Men heeft het instrumentarium daar echter niet aan aangepast en het integendeel afhankelijk gemaakt van het implementeren van provinciale en plaatselijke structuurplannen. Dit is bijna een 'mission impossible'.

Dit is precies het probleem waarmee we nu kampen. Daarom hebben we de actie Strategisch Plan Ruimtelijke Economie op gang gezet. Bij de totstandkoming van het structuurplan hebben we er destijds al op gewezen dat dit een onmogelijke opgave zou worden en precies dat is het dus geworden.

Waarom is dit zo ? Dit is zo omdat men ook de economische argumentatie uit het oog had verloren. De mensen van de natuurbeweging hadden hun argumentatie goed verzorgd. De landbouwers hadden hun argumentatie goed verzorgd. Economisch zijn we echter alleen voortgegaan op de stand van zaken wat de inventaris betreft van de behoeften van het aantal industriegronden op 31 december 1994. Dat was evenwel 1997. We moeten dus goed weten waarover we spreken.

Binnenkort zal ik samen met minister Van Mechelen de aanzet geven om de eerste resultaten op gang te brengen. Ik denk dat we op zeer korte termijn een kleine 10 percent van die 7.000 hectare beschikbaar kunnen stellen. Dat is dus ongeveer 600 tot 700 hectare. Dat staat trouwens ook in ons Actieplan Ondernemen. Onmiddellijk daarna zullen we alles in het werk stellen opdat die 7.000 hectare niet alleen virtueel maar ook meteen reëel beschikbaar worden. Dat is onze hoofdpoging die we nu in de loop van de komende weken en maanden moeten vervullen. Dat bedoel ik met ruimte om te ondernemen.

Ik herhaal nogmaals : op dat vlak zitten we met een hypotheek zoals we die hebben gekend. Ik hoop dat we op dat ogenblik ook vanwege alle collega's enige consequentie zullen ondervinden en dat ze de daad bij het woord te voegen zodat we uiteindelijk resultaten kunnen boeken.

Op de vraag om uitleg van mevrouw Van den Eynde wil ik het volgende antwoorden. Ik heb het daarnet al gezegd : voor- of tegenstanders, ik geloof dat niet. Er wordt natuurlijk nog over gediscussieerd. Onderdelen ervan moeten nog worden gespecificeerd. Dat heb ik daarnet al gezegd en dat is trouwens ook niet meer dan normaal.

Toen we dat actieplan opstelden, hadden we hoe dan ook de opdracht om uiteraard ook concreet te werk te gaan. Laten we ook daarover eerlijk zijn. Iedereen zegt dat de expansiesteun dringend aan herziening toe is. Het decreet dateert van 1970. Het is aangepast in 1995, en er zijn dan nog verschillende tussenaanpassingen.

Hoe dan ook, dat is het uitgangspunt, maar dat is eigenlijk een decreet dat zich vooral naar noodsituaties richt, naar een aantal toestanden waaraan ondertussen reeds wijzigingen zijn doorgevoerd. Mijn voorganger heeft, zoals u weet, de meertewerkstellingssteun vanaf 28 april 2000 laten verdwijnen. Andere aspecten, zoals ecologie en strategisch belang, blijven aanvaard. Europa heeft dat ook aanvaard. Dat deel is nu in uitvoering.

Een ander deel van de expansiesteun hebben we reeds lineair gericht naar de opleidingscheques. Daar zitten we nu al dicht bij de 200.000 aanvragen. We zullen daar zeker vooral de kleine en middelgrote ondernemingen meer bij betrekken. Het is immers nu al duidelijk dat vooral die KMO's daarop zeer positief reageren. Dat is een heel gunstig gegeven, want daar lag juist de deelname aan opleiding het laagst. Het is dus duidelijk een instrument dat beantwoordt aan het doel. Trouwens, voor een

Gabriels

groot bedrijf is die som natuurlijk ook niet zo belangrijk, maar voor een KMO is dat wel degelijk een aanzienlijk bedrag.

U hebt gevraagd of ik niet ben teruggefloten door Wallonië en door mijn collega. Daarop kan ik het volgende antwoorden. Wallonië beroept zich natuurlijk op het feit dat de vennootschapsbelasting op dit ogenblik nog altijd een federale materie is. Het zal dus belangrijk zijn dat we bij de totstandkoming van een volgende regering een deel van de vennootschapsbelasting als een instrument voor de regionale economie beschikbaar moeten stellen.

Dit heb ik trouwens ook in het actieplan onderschreven. Voor alle duidelijkheid : het gaat om een deel. De som is immers te groot om dat helemaal in één keer te bereiken. Daardoor zou er een onevenwicht ontstaan in de financiering op het federale niveau. Daar zal natuurlijk niemand voor tekenen.

We moeten het echter wel beschikbaar stellen, want een deel daarvan flexibel gebruiken, alnaargelang de noden in iedere regio, is een heel belangrijk uitgangspunt en een zeer adequaat middel om daarop antwoorden te geven. Nu is dat er niet, dus beroept men zich daarop om te stellen dat het nu nog niet voor herziening vatbaar is.

Daarna hebben we een lijst gemaakt van mogelijkheden. Iedereen applaudisseert als wordt gezegd dat de lineariteit moet worden bevorderd. Niet minder dan 97,4 percent van onze bedrijven zijn kleine en middelgrote ondernemingen. Die KMO's komen bij het dossier expansiesteun van het verleden en het heden nauwelijks aan hun trekken. Het gaat hier immers om het begrip kleine en middelgrote ondernemingen naar Belgische normen, dus 50 werknemers. Over die normen spreken we. Die komen daar dus nauwelijks of niet voor in aanmerking. Welnu, iedereen applaudisseert voor lineariteit, totdat men natuurlijk komt bij de toepassing ervan. Dan luidt het dat het niet mag via de gemeentebelasting, want men mag niet aan de gemeentelijke autonomie raken. Daarvan moeten we dus afblijven.

We kunnen het dan nog doen via het aandeel onroerende voorheffing, dat naar Vlaanderen gaat. U hebt die denkpiste kunnen bestuderen in ons actieplan, want die hebben we grondig laten onderzoeken. Als ik dat had gedaan, zou u echter de eerste zijn om mij terecht te verwijten dat dit geen instrument is voor de kleine en middelgrote ondernemingen, maar dat het vooral voor de grote bedrij-

ven een interessant instrument zou zijn geweest. Het overgrote deel hiervan wordt immers bijeengebracht door de grote bedrijven, en niet door de kleine en middelgrote ondernemingen.

We moesten dus een instrument zoeken. Daarom hebben we onder meer gezocht in de ecorichting, waar elk bedrijf volgens een bepaald bedrag wordt belast. In het begin werd daar veeleer negatief over gedacht, maar nu is een en ander toch wel al in beweging. De administraties van Economie en Milieu zitten momenteel samen om te zien hoe we een uitweg kunnen vinden en hoe we dus de lineariteit een concrete vertaling kunnen geven om zo tegemoetkoming te vinden.

Ik heb al gezegd dat we dat in elk geval al voor een bedrag van 30 tot 35 miljoen euro willen doen. Dan hebben we nog altijd een strategische reserve waarmee we bepaalde belangrijke dossiers kunnen behandelen. We willen hoe dan ook de en-en-situatie openhouden, maar een groter deel nog willen we voorbestemmen voor lineaire lastenverlagingen, waardoor alle bedrijven zich daarbij betrokken voelen.

Deze elementen zijn nog in beweging. Ik hoop daar op zo kort mogelijke tijd onderuit te komen, om dan concrete voorstellen aan de Vlaamse regering en hier aan het Vlaams Parlement te kunnen doen. Die kunnen dan leiden tot de toepassing van wat ik hier heb gezegd.

Ik vat samen. Ik ben het niet eens met de opmerking van de voorzitter dat de aanpassing van de vennootschapsbelasting betwistbaar is. De praktijk zal aantonen dat dit alleen maar voordelen heeft. Investeren in Vlaanderen heeft de aantrekkelijkheidsgraad van Vlaanderen in het buitenland onderzocht. Een van de belangrijkste negatieve aspecten en wat altijd bovenaan de lijst staat, was de vennootschapsbelasting van meer dan 40 percent. We hebben die verminderd tot iets minder dan 34 percent. Bovendien is het rulingsysteem ingevoerd, maar dat is te ingewikkeld om hier in kort uit te leggen. Dat zorgt ervoor dat we nu op hetzelfde niveau als Nederland staan.

Ik ben er trouwens van overtuigd dat dit een instrument zal zijn dat vooral voor de kleine en middelgrote ondernemingen soelaas kan brengen. De werkgeversorganisaties en de vertegenwoordigers van de KMO's delen uitdrukkelijk die mening. Onlangs nog heb ik vertegenwoordigers van de sector van de wasserijen ontvangen. Ze vreesden dat vele zaken niet meer in aanmerking zouden komen voor belastingaftrek. Hun informatie was totaal

Gabriels

fout, en mijn federale collega, minister Reynders, en ikzelf hebben dat rechtgezet. Er worden overigens al verhalen verspreid dat de vermindering van de vennootschapsbelasting veel te positief is voor de bedrijven en in de begroting een gat van ettelijke miljarden frank zal slaan. Ik stel voor dat we de effecten van die verlaging tot ontplooiing laten komen. Dan zullen we ervaren dat het een uitermate positieve zaak is.

Hoewel het niet mijn bevoegdheid is, hoop ik dat we nog andere maatregelen kunnen nemen om de loonkosten te verlagen. Dat moet ertoe bijdragen een gunstiger fiscaal klimaat te creëren en nieuwe investeringen aan te trekken. Als men 'a' zegt, moet men evenwel ook 'b' zeggen. Als men de concurrentiekracht van de ondernemingen wil vrijwaren, mag men niet herhalen wat er met de eerste ronde van de loonkostenverlaging is gebeurd. Toen werden we het slachtoffer van de schaarste op de arbeidsmarkt. Vele sectoren zijn toen gezwicht voor de looneisen van de werknemers. In vele sectoren is er een loonsverhoging met 8 percent doorgevoerd. Dat heeft in een klap de hele loonkostenverlaging tenietgedaan. Bij gelijkaardige operaties moet men de loonnorm strikt handhaven, zo niet staan we voor een mission impossible.

Onlangs kreeg ik vertegenwoordigers van een groot autobusbedrijf op bezoek. Ze riepen de schaarste op de arbeidsmarkt in om te stellen dat er in hun CAO loonsverhogingen moesten worden toegestaan om problemen met de werknemers te vermijden. Ze hebben toen een loonsverhoging met 8,5 percent toegestaan. We moeten daaruit lessen trekken. De activiteitsgraad moet worden verhoogd en de competitiviteit moet worden verbeterd. Dat moet dan weer worden gekaderd in het Actieplan, dat geen evangelie is maar een verbintenis om op korte termijn de economische slagkracht van Vlaanderen te verbeteren.

De voorzitter : De heer Vandenbroeke heeft het woord.

De heer Chris Vandenbroeke : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, geachte collega's, ik ben zeer blij met de vakkundige leiding van de commissievoorzitter, die ons de ruimte geeft om over deze interpellatie grondig te discussiëren. Het antwoord van de minister was uitgebreid. Ik herhaal wat ik al heb gezegd : het sluitstuk van een goed beleid is de economie. We beginnen met een goede diagnose : het Actieplan, dat slaat op de toestand vandaag en morgen. Als we kijken naar de

volgende zittingsperiode, hebben we het over de prognose. Als N-VA'er en oppositielid heb ik gezegd dat dit Actieplan op zichzelf goed is. Over het cruciale luik van de economie wordt erkend dat we niet over de hefboomen beschikken die we nodig hebben om een goed beleid te voeren. We onderzoeken echter onze troeven en spelen ze naar best vermogen uit. We duiden onze pijnpunten aan en proberen die te remediëren. Ik ga daarmee akkoord.

De heer Laverge wil ik zeggen dat economie en econometrie altijd te maken hebben met cijfers. In alle eerlijkheid zeg ik u hier wat ik al jaren tegen mijn studenten zeg : met statistieken en de bijbel kan men alles bewijzen. Toch is het nodig om ook de cijfermatig uitgedrukte realiteit naar waarde te schatten. Met de voorliggende diagnose kan men het zonlicht niet ontkennen. Nu al weet iedereen die niet ziende blind is dat we met schaarste kampen. Twee of drie jaar geleden was dat het geval voor de informatici, de ingenieurs en de laboranten. Vandaag zijn alle beroepen – voor hogeschoolden en laaggeschoolden - knelpuntberoepen. De schaarste op de arbeidsmarkt leidt tot looneisen. Men vraagt 8,5 percent, en men zal dat ook betalen. Morgen zal dat niet anders zijn. Dat is een van de redenen waarom almaar minder buitenlandse investeerders hier nog aan de slag willen. De schaarste zorgt ervoor dat we onze voordelige concurrentiepositie snel kwijtspelen.

Ik speel geen laag bij de gronds politiek spelletje als ik zeg dat ik meer geloof in u en in minister Vanderpoorten dan in minister Landuyt. Minister Landuyt is op basis van zijn bevoegdheden verplicht te remediëren. Afgezien van enkele uitzonderingen is het te laat als hij optreedt. Daarom is het veel beter dat minister Vanderpoorten preventief optreedt. In het Actieplan staat enigszins cryptisch dat de minister de middenstandsopleiding wil bevorderen. De minister wil dat in mei onder de aandacht brengen. Ik vind dit een goed denkkader om in te spelen op ondernemerschap.

Tot slot kom ik tot het laatste punt. Het Actieplan is een diagnose tot 2003. Ik heb er een prognose willen aan breien door dit pijnpunt onder de aandacht te brengen. Onze regering en de federale regering maken zich sterk dat we alles op alles moeten zetten met het oog op de werkzaamheidsgraad. Ik wil dit best onderschrijven, maar de dag dat er een tekort bestaat aan werkkrachten, mag men de werkzaamheidsgraad, die geambieerd wordt op 70 percent, op 120 percent zetten. Men kan dan toch niet meer voldoen aan het creëren van meerwaarde aan de economie. Dit is cruciaal. De werkzaam-

Vandenbroeke

heidsgraad op zich moet toenemen, maar men wordt omgekeerd gepakt door immense tekorten die op komst zijn. U hebt gelijk, het is een prognose, maar toch hoop ik dat de regering dit in gedachten zal houden.

De voorzitter : De heer Schuermans heeft het woord.

De heer Eddy Schuermans : Mijnheer de minister, als gewezen voorzitter van de betreffende commissie weet u dat voor wat de inventaris van bedrijventerreinen betreft, we niet over goede cijfers beschikken. Men baseert zich op verouderde cijfers, die weinig melding maakten van kwalitatieve aspecten van bedrijventerreinen. Ik ben er echter niet zo pessimistisch over vermits ruimtelijke planning steeds meer een dynamische planning wordt. Nu ligt een decretaal instrument voor om een aanpassing van het structuurplan mogelijk te maken. Ik neem aan dat de voorbereidingen, zoals voorzien is, al zijn opgestart. U zou aan ons een partner hebben om op een objectieve manier te bekijken wat vandaag kan aangegeven worden op het vlak van ruimtelijke planning en de nood aan bedrijfsruimte.

Voor de vennootschapsbelasting denk ik dat u de binnenlandse en de buitenlandse bedrijven en ondernemers wilt blij maken met een dode mus. U moet mij eens uitleggen welk voordeel men kan hebben aan een operatie met tarieven van de vennootschapsbelasting als men van meet af aan zegt dat dit budgettair volledig wordt gecompenseerd. Als dat zo is, komt het geld van ergens anders. En van waar komt het geld ? Voor negentig percent uit Vlaanderen omdat de compensatie vooral gevoerd wordt door het niet langer fiscaal aftrekbaar maken van milieuheffingen. U neemt met de ene hand terug wat u met de andere geeft. Dit is vooral een voordeel voor Wallonië waar de aanpassing van de tarieven wel wat zal betekenen. De Vlaamse bedrijven zullen het gelag betalen. U zegt dat de werkgeversorganisaties zeer enthousiast zijn, maar die zijn er helemaal niet over te spreken. Ze zijn dit wel over het aspect van de tarieven voor de vennootschapsbelasting, maar niet over de budgettaire compensaties in de richting van het niet langer aftrekbaar maken van een aantal posten, waaronder de milieuheffingen.

De voorzitter : Mevrouw Van den Eynde heeft het woord.

Mevrouw Marleen Van den Eynde : Mijnheer de minister, ik dank u voor het antwoord. De voorbeelden over de wasserijen en het busbedrijf, bewijzen dat er nog veel onduidelijkheid bestaat op het terrein. Het is interessant dat vandaag extra duidelijkheid werd gecreëerd.

Ik vind uw plan zeer ambitieus, en dat mag en moet ook. De vermindering van de administratieve druk is zeer belangrijk net zoals het creëren van bijkomende bedrijventerreinen en het promoten van middenstandsopleidingen. Het verbeteren van het sociaal statuut van de zelfstandige maar ook de vennootschapsbelasting zijn federale materies. Het is belangrijk dat u bij uw federale collega's steun zoekt voor uw Actieplan en het dan ook kan worden uitgevoerd.

Onze fractie kijkt uit naar de uitwerking van het Actieplan. Dan kunnen we dit in 2003 evalueren en verder uitwerken.

De voorzitter : De heer Laverge heeft het woord.

De heer Jacques Laverge : Mijnheer de minister, ik richt me even tot mijn charmante regionale collega, de heer Vandenbroeke. Ik ben gevoelig voor de problematiek van een tekort aan arbeidskrachten. Dat heeft natuurlijk veel effecten, bijvoorbeeld op de loonkost. De discipline bij loononderhandelingen is niet van die aard dat het algemeen belang in acht wordt genomen. Er wordt alleen naar individuele belangen gekeken. Mijnheer Vandenbroeke, het verbaast me dat u stiekem de minister aanspoort om een strategisch plan te ontwikkelen voor een migratiebeweging. Hoe zou men het grote tekort anders aanvullen ?

De heer Chris Vandenbroeke : Ik heb een oplossing, maar ik wil een antwoord van de minister horen.

De voorzitter : Ik wil graag afronden. Momenteel gaan er meer arbeidsintensieve ondernemingen dan er komen. De voorbeelden zijn legio. Als er wordt geïnvesteerd, is dit niet in arbeidsintensieve bedrijven.

Ten tweede, de minister gaat ervan uit dat de eerste ronde van het verlagen van de loonkost gelijk staat met bevriezen van de lonen. Men heeft geprobeerd de loonkost te verlagen, maar men heeft niet gezegd dat dit gekoppeld is aan een bevrozing van de lonen. Door het verlagen van de loonkost, konden sommige sectoren vragen die hangende waren, inlossen. Daardoor had men zagezegd een nuloperatie.

Voorzitter

Er is tot slot een eenheid van kas op alle bestuursniveaus, een eenheid van inkomsten en van uitgaven. Dat betekent dat de financiering van de voordelen die men geeft vanuit een andere sector zullen moeten komen, hetzij via besparingen, hetzij via verhogen van inkomsten, tenzij men kan bewijzen dat het voordeel door de sector zelf wordt bijgepast of dat de verlaging van de vennootschapsbelasting zichzelf kan financieren. Maar daarvan ben ik niet overtuigd.

Minister Jaak Gabriels : Mijnheer Schuermans, de besparing door de niet-afrekbaarheid van milieuheffingen is maximum 10 percent van wat men heeft vooropgesteld in de vennootschapsverrekening. Ik ben ervan overtuigd dat de vennootschapsbelasting als dusdanig heel aantrekkelijk zal zijn. Het vergt wel een heel andere mentaliteit van onze fiscale ambtenaren, waarbij ze op een flexibele manier zoals in Nederland gebeurt, een heel stuk lager kunnen gaan. In Nederland komt men in sommige gevallen tot zelfs minder dan 25 percent. Het moet perfect kunnen dat door de ruling omwille van de belangrijkheid van de tewerkstelling en van de investering, de belasting een heel stuk naar beneden kan.

Mevrouw Van den Eynde, met betrekking tot de gemeentebelasting blijkt uit de cijfers van 1999 dat 16 gemeenten nog belasting heffen op tewerkgesteld personeel, 41 gemeenten op barpersoneel, 117 gemeenten op drijfkracht. In 1998 is er meer dan 20 miljard geïnd aan die belastingen. Daarom was het een belangrijk denkkader om de druk naar beneden te halen. Het was niet mogelijk omdat de gemeenten op hun autonomie staan. We zullen wel een sensibiliseringscampagne doorvoeren ter gelegenheid van de verhoging van het Gemeentefonds om de gemeenten onder morele druk te zetten om ten minste de belasting op tewerkgesteld personeel af te schaffen. Het is een indecente belasting en dus absoluut onaanvaardbaar. Ten tweede willen we ook de bedrijfsheffing naar beneden halen.

Tot slot, mijnheer de voorzitter, in de nota Kleurrijk Vlaanderen staat een artikel van de heer Vandenbroeke, getiteld 'Investeren in onderwijs is de evidentie zelve'.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Interpellatie van de heer Jan Penris tot de heer Jaak Gabriels, Vlaams minister van Economie, Buitenlandse Handel en Huisvesting, over de malaise binnen de Vlaamse diamantsector

Vraag om uitleg van de heer Kris Van Dijck tot de heer Jaak Gabriels, Vlaams minister van Economie, Buitenlandse Handel en Huisvesting, over de dreigende sluiting van Lens Diamond Industries in Berlaar

De voorzitter : Aan de orde is de interpellatie van de heer Penris tot de heer Gabriels, Vlaams minister van Economie, Buitenlandse Handel en Huisvesting, over de malaise binnen de Vlaamse diamantsector, met daaraan toegevoegd de vraag om uitleg van de heer Van Dijck tot minister Gabriels, over de dreigende sluiting van Lens Diamond Industries in Berlaar.

De heer Penris heeft het woord.

De heer Jan Penris : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, geachte leden, de diamantsector bevindt zich in een crisis. De vraag van de heer Van Dijck over de spectaculaire sluiting van Lens Diamond Industries in Berlaar, en daaraan gekoppeld het Antwerpse bedrijf Belsort, illustreert dat nogmaals. De sluiting van deze twee bedrijven heeft een spectaculaire ontslagregen als gevolg. Het gaat hier over 300 jobs in het Antwerpse. Deze sluiting is symptomatisch terzake.

Dat er sprake is van een crisis hadden we al lang kunnen weten. Het is een beetje pijnlijk dat wij als politici door uitgerekend de sluiting van dat soort bedrijven wakker moeten worden geschud. Maar uiteindelijk is dat dan toch gebeurd : het bewijs daarvan is deze interpellatie en de vraag van de heer Van Dijck, maar ook vragen in andere instellingen. Dan denk ik aan wat de heer Beysen over de sector te berde heeft gebracht in het Europees Parlement en aan wat mijn eigen partijgenoten Annemans en Tastenhoye hebben verklaard in de federale Kamer. Ik denk eveneens aan diverse toespraken in de Antwerpse gemeenteraad, vooral dan die van de heer Annemans, maar ook die van vrijwel alle andere fracties in die raad.

Het is niet vijf voor twaalf, het is vijf na twaalf wat de diamantsector in Vlaanderen betreft. Deze evolutie is een tweetal jaar geleden goed en wel ingezet, met een artikelenreeks in voornamelijk de Amerikaanse pers die onze diamantsector in een slecht daglicht trachtte te stellen. In de artikelen

Penris

werden we er van beschuldigd voornamelijk te handelen in wat men bloeddiamanten zou gaan noemen. Dat zijn diamanten afkomstig uit landen of gebieden waar een burgeroorlog of oorlog in regel woedt, en waar die oorlogshandelingen worden gefinancierd via de diamanthandel. De Vlaamse diamantsector daverde na die artikelenreeks wat op zijn grondvesten, maar heeft volgens mij op een behoorlijke wijze aan crisismanagement proberen te doen. De sector heeft erkend dat er hier iets essentieels op het spel stond, heeft de zaken niet meer proberen te verbloemen en is in de tegenaanval gegaan. Dat is in het bijzonder de verdienste geweest van de Hoge Raad voor de Diamant.

Bedrijfsanalisten zijn het er over eens : deze Hoge Raad heeft op een schitterende wijze aan crisismanagement gedaan, waarbij het probleem werd erkend en naar buiten gebracht, en er tegelijk een oplossing werd aangereikt. Deze oplossing nam de vorm aan van het invoeren van een certificatenstelsel. Dat systeem moest tegenover de buitenwereld en zeker tegenover de Amerikaanse en Britse critici bewijzen dat de in Antwerpen verhandelde diamanten geen bloeddiamanten waren, dat hun herkomst zuiver was en dat de in Antwerpen bedreven handel een zuivere handel was. Die certificaten kregen een bijkomende waarde, ze werden ook een kwaliteitslabel. In de ogen van de Angelsaksische concurrenten werd dat een te grote troef voor Antwerpen. Ze zetten een lobbycampagne op op Europees niveau. Die heeft er onlangs toe geleid dat de EU het in Antwerpse certificatenstelsel onder vuur nam. Nu komt men met een reeks voorstellen die het strenge Antwerpse certificatenstelsel moeten afzwakken, en dit op maat van de Londense diamantlobby.

Dat was een eerste crisismoment dat men nog heeft kunnen afwenden. Ondertussen heeft de sector bijkomende klappen gekregen, die hij blijkbaar niet meer te boven is gekomen. Vanuit de VS werd een tweede artikelenreeks op gang gebracht. In deze reeks worden we er niet meer van beschuldigd bloeddiamanten te verhandelen – dat kan men immers niet meer zeggen – maar wel Al-Quaeda-diamanten te verhandelen. Men beweert dat er in Antwerpen dubieuze zaken gebeuren die erop gericht zijn bepaalde terroristische netwerken te financieren. De sector zelf is blijkbaar niet meer in staat om adequaat te reageren op die lastercampagne. Hij heeft de hulp van de federale regering moeten inroepen, die een Diamond Task Force heeft opgericht onder de deskundige leiding – naar

ik mag hopen – van uw partijgenote, minister Neyts.

De sector moest tegelijk nog andere klappen incasseren. Ik som ze op in chronologische volgorde. De hele kwestie in verband met de luchthaven van Deurne, waarin wij als Vlaamse instelling een belangrijke verantwoordelijkheid dragen. U zult zeggen dat dit weinig of niets te maken heeft met de Antwerpse diamantsector. Toch wel : het feit dat men de toekomst van Deurne als luchthaven op de helling zet, is in de sector zeer zwaar aangekomen. De sector heeft erop gereageerd door middel van een reeks persmededelingen. De sector heeft zichzelf blootgegeven, wat misschien wat dom was. Aan de buitenwereld heeft men immers bekend gemaakt over welke belangrijke waardetransporten het hier ging. Men moet als gangster maar een dergelijk artikel lezen. Dit bewijst nogmaals dat de sector momenteel niet adequaat, maar op een vrij paniekerige manier reageert. Wij als Vlamingen zouden terzake beter moeten weten. Wanneer de sector een noodkreet slaakt in verband met een Vlaamse aangelegenheid, zouden we dat signaal moeten horen en er adequaat op moeten reageren. Deze meerderheid heeft dat jammer genoeg nog steeds niet gedaan.

Verder is er de hele toestand omtrent het sociaal fonds. Op een moeizame wijze is er uiteindelijk een tamelijk wankel sociale vrede bereikt. Het sluitstuk van het akkoord was het uitwerken van een sociaal fonds, dat echter op 9 april in vraag is gesteld door – alweer – de Europese Commissie. Men vraagt zich af welke krachten hier zoal aan het werk zijn. De sector heeft dit vastgesteld en gelaten gereageerd, door middel van persbriefings. Men biedt echter geen adequate antwoorden meer.

Als klap op de vuurpijl waren er zeer onlangs de heel ongelukkige uitspraken van een aantal partijen in verband met het Palestijns-Israëliësch conflict. Sommigen vonden het immers nodig om een boycot van de handel met Israël te overwegen. We moeten beseffen dat de handel tussen België en Israël neerkomt op een bedrag van 3,8 miljard euro. 80 percent daarvan wordt gerealiseerd door de diamanthandel. U kunt zich voorstellen dat dit zeer ongelukkige uitspraken waren, in het licht van de malaise die er al was en nog is.

De eerste aanval, inzake de bloeddiamanten, werd dus adequaat gepareerd door de sector. Op de andere aanvallen heeft men wat machteloos zitten kijken. Men is niet verder gekomen dan een vaag hervormingsplan vanwege de Hoge Raad. Op zich was dit misschien verdienstelijk, omdat het in die

Penris

sector heel moeilijk is om nog maar na te denken over hervormingen. Het plan is tot op heden echter weinig of niet concreet. Er zijn dus meer ingrijpende maatregelen nodig, mijnheer de minister. Dan heb ik het over lobbymaatregelen. We stellen vast dat andere, buitenlandse, concurrerende instanties wel lobbyen tegen onze Vlaamse diamantsector. We stellen vast dat de vertegenwoordigers van de bevolking daar nu op reageren, op Europees, federaal en gemeentelijk vlak en vandaag ook – zij het wat laat, de heer Van Dijck zal zich daar wellicht nog wat boos over maken – in het Vlaams Parlement. Ik meen dat ook de Vlaamse regering terzake een verantwoordelijkheid heeft.

Minister Gabriels, ik weet dat u een goed lobbyist bent. Dat hebt u bewezen toen we u enige tijd geleden terloops vroegen om iets te doen in het dossier VG Airlines. U hebt die vraag ter harte genomen en goede resultaten geboekt.

Ik vermoed dan ook dat u onze huidige oproep om voor de zo belangrijke diamantsector te lobbyen, niet naast u neer zult leggen. Er zal moeten worden gelobbyd bij de internationale media en de Europese instanties. Het Antwerps certificatiesysteem is een goed systeem, niet alleen voor Antwerpen, maar voor de diamanthandel in de hele wereld. Het sociaal fonds van de diamantsector is het sluitstuk van complexe onderhandelingen en onmisbaar om een precair evenwicht in stand te houden. Ik verzoek u – ook in de regering – het dossier van de luchthaven van Deurne niet los te laten.

De heer Kris Van Dijck : Mijnheer de minister, op 27 januari heb ik een vraag ingediend over wat destijds een prangend probleem was. Ik begrijp dat u soms dringende zaken moet afhandelen, maar ondertussen zijn er drie maanden verstreken.

Inmiddels is er meer duidelijkheid over de toekomst van Lens Diamond Industries. Het ziet er slecht uit. Deze firma is een grote werkgever in Berlaar. De gemeente was destijds heel blij dat ze de onderneming had binnengehaald. Ze had ook erg gunstige voorwaarden aangeboden. Berlaar heeft zelfs een straat naar De Beers genoemd.

Dit dossier doet vertrouwd aan : eens te meer sluit een winstgevend bedrijf de deuren. De vergelijking met Renault Vilvoorde ligt voor de hand. Het gaat om twee filialen : De Beers bezit de Diamond Trading Company. Lens Diamond Industries is daar weer een filiaal van, en verwerkt voor 80 percent diamant van de DTC. Door een beslissing van De

Beers in Londen heeft de diamantslijperij van de ene dag op de andere geen werk meer. De verontwaardiging van de lokale gemeenschap is begrijpelijk. De gemeenteraad nam unaniem een motie aan, maar beseft heel goed haar onmacht.

Mijnheer de minister, wat heeft de Vlaamse regering gedaan om op de sluiting te anticiperen ? Heeft ze contact gehad met De Beers in Londen ? Heeft ze iets gedaan met de motie van de gemeenteraad van Berlaar ? Het vakbondsfront tilt zwaar aan deze zaak. In de praktijk wordt er arbeidsintensieve industrie overgebracht naar een lageloonland zonder sociale wetgeving.

De voorzitter : Minister Gabriels heeft het woord.

Minister Jaak Gabriels : Mijnheer Van Dijck, mijn excuses voor het laattijdig antwoord.

Het Berlaarse probleem is duidelijk. De sluiting van LDI en Belsort vloeit voort uit de bedrijfspolitiek van De Beers. Deze firma wenst zich niet meer in te laten met de verkoop van gezaagd diamant. Diamond Trading Company is de marktnaam van De Beers. De bedrijven in kwestie zijn er filialen van. LDI verzaagt de diamanten en Belsort zorgt voor de sortering en verpakking in zogenaamde zichtdozen, die enkel op de Londense markt worden aangeboden.

De Beers wil zich terug toeleggen op zijn kernactiviteiten : ontginning en exploitatie van diamantmijnen. Dat heeft grote gevolgen voor LDI. De klanten van De Beers zullen voortaan inderdaad wellicht hun diamanten laten verzagen in lageloonlanden. De Beers heeft een slecht jaar achter de rug en werd in Johannesburg van de beurs gehaald. Dat heeft ongetwijfeld meegespeeld in de heroriëntatie van de groep. Door een te groot aanbod van geslepen diamant op de wereldmarkt daalde de verkoop van De Beers met 20 percent.

Op 15 februari 2002 heeft de directie van LDI ons ingelicht over de sluiting. Er werd nog naar alternatieven gezocht, maar uiteindelijk is besloten over te gaan tot collectief ontslag. Op 18 april 2002 werd een protocolakkoord van de vakbonden en de directie goedgekeurd door 67 percent van de arbeiders. Ze krijgen de wettelijke vergoeding plus een sluitingspremie van 1.000 euro per dienstjaar. Er werd voorzien in een brugpensioenregeling voor de arbeiders ouder dan 52 en een afscheidspremie van 1.000 euro voor iedereen. De werknemers van 45 tot 52 jaar krijgen extra sociale begeleiding. Twee andere vennootschappen die actief zijn in de

Gabriels

diamanthandel worden overigens niet getroffen door de herstructurering van De Beers.

We hebben met de federale regering afgesproken dat minister Neyts contact zal opnemen met De Beers in Londen. Alleen minister Neyts zal optreden. In dergelijke zaken is een gecoördineerde aanpak noodzakelijk. Het initiatief ligt dus bij haar. Het is natuurlijk twijfelachtig of lobbywerk nog veel zal uithalen, maar het zou misplaatst zijn om niets te doen voor zo'n belangrijke sector.

Het is dus gevraagd. De heer Penris heeft het al aangehaald : zij heeft de coördinatie daarvan opgenomen. We hopen dat dit enig effect zal kunnen ressorteren.

Ik weet dat dit altijd zeer relatief is. De vraag naar lobbying wordt soms gesteld. Ik schaam me niet als er voor bepaalde belangen moet worden tussengekomen. Als het gaat over een belangrijke toevoeging aan de economische kracht van Vlaanderen en een belangrijke weerslag op de werkgelegenheid, dan denk ik dat het misplaatst zou zijn om het niet te doen. Dat is nogal evident. Het moet natuurlijk wel met open kaart en met open vizier gebeuren, zodat iedereen weet waarover men spreekt en waarvoor men tussenkomt. Het is dus belangrijk dat men niet van een verborgen agenda kan worden beschuldigd.

Als Vlaams minister van Economie ben ik me er vanzelfsprekend van bewust dat de Vlaamse en vooral de Antwerpse diamantsector een heel moeilijke tijd heeft doorgemaakt en nog doormaakt. De totale omzet van 2001 daalde met 12 percent ten opzichte van 2000 tot 26,5 miljard euro in 2001. De oorzaken hiervan waren vrij grote voorraden, prijsdalingen in de ruwmarkt en het tegenvallende economisch klimaat. Andere diamantcentra, zoals Tel Aviv, hebben trouwens ook gedeeld in die malaise. De invoer van ruwe diamant ging er met 23 percent op achteruit in 2001. De meest recente cijfers wijzen opnieuw op een herstel : voor geslepen diamant steeg de waarde van de handel tot 490.019.000 US dollar in de maand januari 2002, tegenover 401.269.940 US dollar in januari 2001. Er is dus duidelijk opnieuw een herneming.

Een aparte sectorale steun voor de diamantsector in het kader van de bestaande economische expansiewetgeving wordt door de Vlaamse overheid niet toegepast. De sector vraagt trouwens ook aan de Vlaamse overheid geen directe steun, maar is meer voor flankerende maatregelen te vinden. Ik deel de

mening van een aantal collega's, die onderstreept hebben dat goede transportverbindingen van cruciaal belang zijn voor de sector. Ook ijvert de sector voor de deblokkering van het dossier Sociaal Plan. Er zou een fonds worden gefinancierd met middelen uit heffingen op de invoer van ruwe diamant. Met dit fonds zou men het socialezekerheidsstelsel in de sector wat meer ademruimte kunnen geven.

Tegen de achtergrond van wat we hier meemaken, is het ook belangrijk dat we hoe dan ook alle stimuli moeten richten op het eigen ondernemerschap. De afhankelijkheid die men heeft in een groter concern, leidt tot dit soort toestanden die in een cascadesituatie tot afdankingen en collectieve ontslagen kunnen leiden. Met alle incentives die we hebben en met de vakkundigheid die er is, moeten we proberen deze belangrijke economische tak – vooral ook voor de export – hier in Vlaanderen te houden.

Ik herhaal het. We hebben aan federaal minister Neyts gevraagd om internationaal op te treden. Zij zal zich specifiek daarmee bezighouden. Misschien zal het nodig zijn dat we bepaalde stappen ondernemen. Ik heb dan ook aan de betrokken mensen gevraagd om mij daarvan op de hoogte te houden, zodat we bij acute nood liefst anticiperend kunnen optreden.

De voorzitter : De heer Penris heeft het woord.

De heer Jan Penris : Mijnheer de minister, ik dank u voor uw antwoord. Ik denk dat u op de meeste van de door ons gestelde vragen positief hebt geantwoord.

U zult echter wel begrijpen dat ik liever uzelf als lobbyist had gezien in deze zaak. Lobbying is inderdaad geen vieze aangelegenheid als het gebeurt op de manier zoals u het voorstelt, met open vizier en eerlijke kaarten. Ik heb echter weinig vertrouwen in de federale instanties, zeker wanneer ze bijna uitsluitend Vlaamse dossiers moeten verdedigen. Ik had liever gezien dat de Vlaamse minister van Economie de leidende lobbyist zou zijn in dit dossier. Ik heb er alle begrip voor dat u zich als lid van deze meerderheid inschrijft in de bestaande staatsstructuur, maar ik hoop dat u regelmatig zult overleggen met de leidende lobbyist en dat u inderdaad anticiperend genoeg zult optreden.

Ik wil u ten slotte nog vragen of ik een kopie kan krijgen van uw antwoord, want daar staan toch wel essentiële zaken in.

De voorzitter : De heer Van Dijck heeft het woord.

De heer Kris Van Dijck : Mijnheer de minister, ook ik dank u voor uw antwoord, maar heb toch nog een vraag. Ik heb begrepen dat federaal minister Neyts dienaangaande coördinerend optreedt. Hebt u er zicht op of dat optreden ook gevolgen heeft gehad voor de akkoorden die er inzake Lens Diamond Industries tot stand zijn gekomen ?

Minister Jaak Gabriels : Daarvan heb ik op dit ogenblik geen weet. Ik zal met haar contact opnemen om te vragen wat het gevolg en het vervolg is van deze acties.

De heer Kris Van Dijck : Dit is toch wel belangrijk. Ik kan aannemen dat iemand een coördinatie op zich neemt, maar er moet dan toch ook wel een terugkoppeling zijn.

Minister Jaak Gabriels : Ik heb natuurlijk wel uitdrukkelijk de vraag gesteld in hoeverre dit efficiënt kan zijn, indien er al besluiten genomen zijn. Daarover gaat het immers. Uw vragen en de vragen van de heer Penris waren vooral gericht op de vraag of men in zo'n situatie niet beter anticiperend, dus preventief kan optreden. Als er eenmaal een beslissing is genomen, is het natuurlijk zeer moeilijk om daarvan de besluiten nog ongedaan te maken. Dat is bijna niet doenbaar. Zoals gezegd, zal ik contact opnemen met federaal minister Neyts om na te gaan hoever de zaken staan.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Chris Vandebroeke tot de heer Jaak Gabriels, Vlaams minister van Economie, Buitenlandse Handel en Huisvesting, over de enquête van Unizo bij Vlaamse KMO's

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Vandebroeke tot de heer Gabriels, Vlaams minister van Economie, Buitenlandse Handel en Huisvesting, over de enquête van Unizo bij Vlaamse KMO's.

De heer Vandebroeke heeft het woord.

De heer Chris Vandebroeke : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, deze vraag om uitleg ligt in het verlengde van een eerdere interpellatie. Toen heb ik de kans en de tijd gekregen om een vrij uitvoerige uiteenzetting te houden. Ik zal dit nu iets bondiger doen.

Mijnheer de minister, uw Actieplan was in menig opzicht op de KMO's gericht. We kennen de troeven daarvan. We weten met welke pijnpunten ze opgezadeld zitten. Komend vanuit een conjunctuureel dipje was het duidelijk aangewezen om het vertrouwen binnen de bedrijfswereld, en in het bijzonder binnen de KMO's, opnieuw te gaan versterken.

Wat blijkt nu echter inzake het heersende vertrouwen bij de KMO's ? Mijnheer de minister, u hebt uw vijf krijtlijnen of hefboomen uitgezet. Ik heb ze hier geëvalueerd, naar mijn mening op een positieve manier. Tussendoor heb ik de opmerkingen gehoord van de heer Schuermans. Hij stelt dat de mensen op het terrein toch wel vrij kritisch staan ten opzichte van wat u aan het doen bent.

Wat blijkt nu inderdaad ? Door het onderzoeksbureau Marketing Development is er in maart een bevraging geweest naar het vertrouwen. Het is interessant om in dit verband naar het tijdsinterval te verwijzen. Drie maanden na uw Actieplan, in de loop van de maand maart, volgt er een bevraging. Daaruit blijkt dat het vertrouwen van onze Vlaamse KMO's in de federale overheid niet groot is, maar dat die vertrouwensscore wel aan het groeien is. Er is een stijging van 13 naar 18 percent. De vertrouwensscore in de Vlaamse regering daalt echter. Vorig jaar stond die op 42 percent. Nu is het nog amper 35 percent.

Er is echter nog meer. Het onderzoeksbureau stelde ook een viertal heel concrete vragen, via een telefonische bevraging met een 350-tal respondenten. Zo was er onder meer de volgende vraag : hoe schat u het optreden van de Vlaamse regering in ten opzichte van het oplossen van de problemen in verband met zonevreemde bedrijven ? De positieve score op die vraag, als we goed en matig positief groeperen, is 49 percent. Mijnheer de minister, ook hier speelt de wet van statistiek natuurlijk wel een rol. Er zit nogal wat 'ruis' in deze bevraging. Er zitten bijvoorbeeld een aantal niet-respondenten bij. Hoe dan ook, op de vraag hoe men staat ten opzichte van de problematiek van de zonevreemde bedrijven, die aan een oplossing toe is, reageert amper 49 percent positief.

Hoe staat men ten opzichte van de Vlaamse regering wanneer het gaat om het verlagen van de vennootschapsbelasting ? We hebben het daar net uitvoerig over gehad. Wel, amper 47 percent staat daar matig positief tot positief tegenover. In verband met het pijnpunt van de administratieve vereenvoudiging krijgen we een positieve score van amper 39 percent. Het vierde item was de eventuele

Vandenbroeke

ele steun voor personeelopleiding en dat item scoort vrij goed. 62 percent staat daar positief tegenover. Mijnheer de minister, u bent bereid om de zaken positief aan te pakken, maar blijkbaar heerst er volgens deze enquête een vertrouwenscrisis op het terrein.

Mijnheer de minister, u kent uiteraard de resultaten van deze bevraging. Hoe evalueert u de resultaten die getuigen van een matig vertrouwen in de Vlaamse regering die allerlei acties wil ondernemen? Wat gaat u doen nu u op de hoogte bent van deze vertrouwenscrisis? Gaat u de tijd zijn werk laten doen en hoopt u dat er na verloop van tijd positief zal worden gereageerd op de initiatieven die u hebt genomen, of denkt u eraan om nieuwe initiatieven te nemen ten aanzien van de KMO's?

De voorzitter : Minister Gabriels heeft het woord.

Minister Jaak Gabriels : Mijnheer de voorzitter, collega's, ik zal de cijfers die de heer Vandenbroeke heeft vermeld, niet nog eens vermelden. Ze zijn mij ook bekend. Ik wil ook opmerken dat een bevraging altijd een relatief karakter heeft. We moeten dus heel voorzichtig omspringen met de resultaten, omdat een aantal elementen op bepaalde ogenblikken op een andere manier worden ervaren door de betrokkenen. Ik geef een voorbeeld. Mijnheer Vandenbroeke, u hebt het gehad over de zonevreemde bedrijven en u hebt in dat verband een cijfer vermeld. U weet dat toen de maatregelen werden bekendgemaakt, onder meer de afgevaardigde beheerder van het VEV minister van Mechelen een 10 op 10 heeft gegeven. In dat opzicht moet het cijfer dat u hebt vermeld, worden gerelativeerd.

In verband met de lastenverlaging hebben wij van de Unizo en van andere bedrijfsorganisaties enkel positieve commentaren gekregen op de vennootschapsbelastinghervorming. Ook het percentage dat in dat verband is vermeld, moet dus worden gerelativeerd. Dat wou ik toch even op voorhand zeggen om deze cijfers niet als absoluut te beschouwen.

Wat belangrijk is, is dat we bepaalde elementen en de grote lijnen in de gaten houden om ervoor te zorgen dat we een aantal maatregelen permanent opnieuw onder de loep nemen. Er is immers geen enkele positieve maatregel die de tand des tijds doorstaat. Er moet telkens worden bijgestuurd. Ik geef het voorbeeld van de opleidingscheques waarmee 62 percent van de KMO's meteen was vertrouwd. Misschien zijn de middelgrote onderne-

mingen er minder mee vertrouwd omdat ze er minder gebruik van maken. Ik denk echter dat het noodzakelijk is om daar in september opnieuw een campagne rond te organiseren om te zorgen dat die vertrouwtheid blijft. U weet immers hoe snel iets vervaagt.

Wat nog moet worden geïmplementeerd is nog niet tast- of voelbaar. Men is volop bezig met de implementatie. Er kan maar een echte appreciatie worden gegeven aan iets wat concreet is gerealiseerd. Als u zegt dat er van bepaalde zaken nog niet veel is te merken, dan is dat juist. De mensen hebben correct gereageerd.

Kortom, het Actieplan Ondernemen en de verschillende maatregelen voor de Vlaamse lastenverlaging, de administratieve vereenvoudiging, de opleidingen en de ondernemingsruimte moeten ertoe leiden dat we in de nabije toekomst betere cijfers zullen kunnen voorleggen.

De voorzitter : De heer Vandenbroeke heeft het woord.

De heer Chris Vandenbroeke : Ik onderschrijf het antwoord van de minister. Natuurlijk moet er veel worden gerelativeerd. Er is slechts een klein staal genomen, en de bevraging is telefonisch gebeurd. Uiteindelijk was ik vooral verrast door het feit dat de antwoorden vrij somber waren. Die bevraging is immers in maart afgenomen, toen de conjunctuur in positieve zin evolueerde en het optimisme in de lift zou horen te zitten. In die periode is er ook veel gebeurd en zijn er veel initiatieven genomen.

– *De heer Roland Van Goethem treedt als voorzitter op.*

De voorzitter : Minister Gabriels heeft het woord.

Minister Jaak Gabriels : Vandaag heb ik met een 150-tal werkgevers gesproken. Het verbaast me steeds opnieuw dat berichten in de media gedurende enkele dagen niet volstaan om de boodschap bij iedereen te laten doordringen. We moeten een volgehouden campagne voeren. Mensen moeten worden gesensibiliseerd en gemotiveerd. Ze moeten gebruikmaken van de mogelijkheden die er zijn. Dat zal tot resultaten leiden. Het is niet zo dat in maart de zaak was afgehandeld. Toen zaten we nog met een probleem. De laatste indicaties van de conjunctuurbarometer wijzen in opwaartse zin. Laten we hopen dat dit aan de werkelijkheid beantwoordt. Het optimisme dat men uit die indicaties put, moet men relativeren. Men weet nooit hoe het evolueert. We zullen proberen om met goed ge-

Gabriels

time de acties die ook budgettair goed zijn verankerd, de zaken in positieve zin bij te sturen.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer André-Emiel Bogaert tot de heer Jaak Gabriels, Vlaams minister van Economie, Buitenlandse Handel en Huisvesting, over de aanpak van zogenaamde brownfields

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Bogaert tot de heer Gabriels, Vlaams minister van Economie, Buitenlandse Handel en Huisvesting, over de aanpak van zogenaamde brownfields.

De heer Bogaert heeft het woord.

De heer André-Emiel Bogaert : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, geachte collega's, het voorliggende onderwerp is een niet-onbelangrijk onderdeel van het huidige beleid. De minister heeft met veel verve gesproken over de grote nood aan 7.000 hectare nieuwe bedrijventerreinen, en dat heeft hiermee rechtstreeks te maken. Omdat daarover binnen de meerderheid blijkbaar geen duidelijke eensgezindheid bestaat, heb ik deze vraag voorgelegd aan drie ministers : de ministers bevoegd voor Leefmilieu, Economie en Financiën. Gelijkaardige vragen over de werking van de GOM's en de grote steden heb ik voorgelegd aan de provincies. Ik hoop dat dit leidt tot een eenduidige standpuntbepaling van het Vlaams Parlement.

In het regeerakkoord staat er over dit probleem niet veel. Op bladzijde 44 wordt er onder de titel 'Bodem' gesproken van de alternatieve financiering van bodemsanering via de oprichting van collectieve fondsen volgens een PPS-formule. Meer wordt daarover niet gezegd. Er wordt wel een onderscheid gemaakt tussen de sanering in woonzones en de sanering van industrieterreinen, en ik heb de indruk dat men meer vooruitgang boekt in woonzones dan op industrieterreinen. Tot op heden is dit probleem vanuit verschillende invalshoeken bekeken : leefmilieu, ruimtelijke ordening en economie.

De beleidsbrief economie van minister Gabriels gaat niet specifiek over de brownfields en ook niet over de sanering van bedrijventerreinen. Wel komt

dit summier ter sprake in het hoofdstuk over de vereenvoudiging van de administratieve regelgeving en de procedures. In de rubriek 'Regionale economische dynamiek' wordt gesproken over het SPRE en de planning van bedrijventerreinen.

Het is primordiaal dat de Vlaamse regering ons ervan overtuigt dat ze een tweesporenbeleid voert. Het RSV wordt vooral gestuurd vanuit de groene hoek van Agalev en sp.a. Kwatongen beweren dat men nadien het SPRE in het leven heeft geroepen om een inhaalbeweging te kunnen uitvoeren en ten bate van bedrijventerreinen open gebieden te kunnen aansnijden. Dat is een zeer belangrijk maatschappelijk en politiek gegeven. Volgens mij moet de Vlaamse regering het parlement ervan overtuigen dat de ingebruikname van duizenden hectaren groengebied voor een economisch doel, noodzakelijk en verantwoord is.

In de beleidsbrieven van de verschillende ministers wordt dieper en specifiek ingegaan op de sanering van de brownfields. Het is niet gemakkelijk om het verschil te zien tussen de projecten die werden weerhouden door de minister bevoegd voor het economisch beleid, de minister bevoegd voor het economisch overheidsinstrumentarium en ruimtelijke ordening en de minister bevoegd voor het leefmilieu. Het laatste schoolvoorbeeld was de Groene Meersch in Zele waar via een PPS-formule met de OVAM een oplossing zou zijn gevonden. Het is zeer belangrijk dat we daarover duidelijkheid krijgen.

Er is een task force Knelpunten terreinen ingevoerd die daaromtrent nuttig werk heeft geleverd. Er is sprake van 192 economische knooppunten waarvan in 63 percent van de gevallen de toestand acuut is. Hetgeen me het meest heeft verbaasd, is het antwoord van minister Van Mechelen. Hij zegt : 'Ook wij waren verbaasd te zien dat er 2.670 hectare bouwrijpe brownfields in Vlaanderen liggen.' Men heeft een correctie ingevoerd want sommige terreinen zijn moeilijk te ontsluiten, sommige liggen moeilijk ten opzichte van de openbare weg, maar desondanks beschikken we over een aanzienlijk areaal. De studie van de task force Knelpunten terreinen heeft moeten aantonen dat Vlaanderen over bijna 2.700 hectare beschikt.

U breekt een lans voor de dringende uitvoering van de SPRE, vlugger nog dan het RSV. Dat betekent het aanboren van 7.000 hectare greenfields. Ik had graag parallel hiermee een brownfieldsbeleid gezien.

De voorzitter : Minister Gabriels heeft het woord.

Minister Jaak Gabriels : Mijnheer de voorzitter, het Actieplan Ondernemen is opgebouwd rond vijf krachtlijnen, waaronder meer ruimte om te ondernemen. Er is vertrokken van de vaststelling van een acuut tekort aan bouwrijpe bedrijfsterreinen. Het RSV heeft te weinig rekening gehouden met de ruimtelijke economische behoeften. Vlaanderen scoort inzake aanbod van professionele en kwalitatief hoogstaande locaties voor bedrijven niet goed.

Op korte termijn willen we met het actieplan dat past in het urgentieproject Knelpuntenterreinen, 56 bedrijfsterreinen voor realisatie klaarmaken. Deze terreinen zijn als industrie- of ambachtelijk gebied ingekleurd, maar zijn nog niet bouwrijp gemaakt. Het RSV wil dat in de planperiode 1997-2007 nog eens 7.000 hectare bijkomende bedrijfsterreinen worden vastgelegd in de uitvoeringsplannen. Daar is nog veel te weinig werk van gemaakt.

Om ruimtetekort in de toekomst te voorkomen zal een model voor raming van ruimtebehoefte voor bedrijfsterreinen worden opgesteld. De ruimtebehoefte voor bedrijfsterreinen in het RSV wordt gebaseerd op resultaten van dit model. Het subsidiebesluit tot regeling van de toekenningsvoorwaarden, de subsidiepercentages en het beheer van de bedrijfsterreinen en -gebouwen, is eveneens aan herziening toe. Speciale aandacht zal bij de herziening dan ook gaan naar het beheer van de bedrijfsterreinen en de herinrichting van verouderde en/of gesaneerde bedrijfsterreinen. Herstructurering van bedrijfsterreinen wordt een steeds belangrijker facet van ontwikkeling van bedrijfsterreinen. Bedrijfsterreinen die werden gesaneerd en bestaande bedrijfsterreinen die economisch en/of ruimtelijk verouderd zijn, kunnen rekenen op een verhoogd subsidiepercentage voor de herinrichting van dit terrein.

Ontwikkelen van brownfields houdt veel meer in dan saneren van een vuile bodem. In het licht van de stuurgroep Brownfields is het beleidsdomein Economie bijgevolg actief betrokken bij het uitwerken van een beleid voor de herontwikkeling van de terreinen, rekening houdend met een multidisciplinaire en geïntegreerde aanpak.

Dan kom ik bij uw tweede vraag. Het urgentieprogramma 'Omschakeling van bestemde naar bouwrijpe bedrijfsterreinen in de economische knooppunten in Vlaanderen' werd in maart 2001 door het kabinet van minister Van Mechelen opgestart in het kader van het Strategisch Plan Ruimtelijke Economie. Dit had een dubbel opzet. Enerzijds was het de bedoeling om een overzicht te krijgen van de bedrijfsterreinen die in de bestemmingsplannen

zijn opgenomen maar niet ontwikkeld werden en te weten komen waarom dit niet is gebeurd. Anderzijds moest deze inventarisatie van knelpunten het uitgangspunt vormen voor het zoeken naar oplossingen. Het is de bedoeling om met alle betrokken actoren na te gaan hoe de knelpunten opgelost kunnen worden en hoe de ontwikkeling van het terrein versneld kan gebeuren.

Oorspronkelijk waren de opdrachthouders van het SPRE verantwoordelijk voor de uitwerking van het project. Na de bevoegdheidsoverdracht van Economie werd ikzelf verantwoordelijk voor dit urgentieproject. De uitwerking gebeurt in nauwe samenwerking met minister van Ruimtelijke Ordening Van Mechelen.

In oktober 2001 werd de administratie Economie trekker van het urgentieproject in plaats van de opdrachthouders van het SPRE. De administratie coördineert de concrete uitwerking van het project. De administraties van Economie en Ruimtelijke Ordening werken binnen de task force samen, daarin is eveneens mijn kabinet vertegenwoordigd.

Wat uw derde vraag betreft, is het subsidiebesluit tot regeling van de toekenningsvoorwaarden, de subsidiepercentages en het beheer van de bedrijfsterreinen en -gebouwen aan herziening toe. Afhankelijk van de aard van de doelgroep wordt er een onderscheid gemaakt tussen drie percentages aan subsidie, gerangschikt van hoog naar laag : greenfields, verouderde terreinen, meer bepaald al dan niet verlaten terreinen waar potentiële vervuiling aanwezig is, en wetenschapsparken. De ontwikkelaars worden er toe aangespoord te investeren in brownfields, of ter voorkoming ervan, en anderzijds te investeren in de kwaliteit van bedrijfsterreinen.

Daarnaast wordt extra aandacht besteed aan het beheer van bedrijfsterreinen. Elk bedrijf dat nog een beroep wenst te doen op het subsidiebesluit zal moeten aantonen dat een beleid omtrent het beheer van een terrein en een uitgiftebeleid wordt uitgewerkt en op welke wijze men dit zal doen. Tot slot moet voor elk subsidiedossier een inrichtingsplan worden opgemaakt dat aantoonst dat men zuinig omspringt met de beschikbare ruimte, afhankelijk van de te ontplooiende activiteit en dat aandacht zal worden besteed aan de ecologische en veiligheidsaspecten van het terrein.

Ik behandel tot slot uw vierde vraag. Het subsidiebesluit over de vernieuwingsprojecten voor leegstaande en/of verwaarloosde bedrijfsruimten valt onder de bevoegdheid van de minister van Ruimte-

Gabriels

lijke Ordening. Hij is op dit ogenblik bezig met de herziening hiervan.

De voorzitter : De heer Bogaert heeft het woord.

De heer André-Emiel Bogaert : Ik wil de minister en de Vlaamse regering vragen om zeer omzichtig te werk te gaan en niet te werken in slogans. Het pilootproject van Aalst is een schoolvoorbeeld. Men vraagt om 146 hectare aan te boren in waardevol agrarisch gebied en groene buffer tussen de autostrade en de binnenstad. Ik heb al vier maal gevraagd om de lijst van de potentiële kandidaten voor te leggen. Ik heb tot op heden alleen weet van twee kleine bedrijven in de binnenstad die willen verhuizen. Zo zijn er nog voorbeelden.

Men mag het kind niet met het badwater weggoien. Men mag pas met de aansnijding van greenfields beginnen als men ten eerste weet hoeveel brownfields men heeft en ten tweede of er een noodzaak is in de betrokken regio.

De voorzitter : Minister Gabriels heeft het woord.

Minister Jaak Gabriels : Ik heb daar geen probleem mee. Aalst geldt als voorbeeld voor andere saneringen die overal op gang worden gebracht. Ik heb onlangs een bezoek gebracht aan Kortrijk en omgeving. De heer Laverge was daarbij aanwezig en hij weet dat we toen naar Aalst hebben verwezen om het dossier te versnellen. We hebben uit de aanpak in Aalst heel veel geleerd om sneller te kunnen inspelen op de acute noden ter zake.

De voorzitter : De heer Laverge heeft het woord.

De heer Jacques Laverge : Ik wil reageren op de benadering van de heer Bogaert inzake het aansnijden van nieuwe industrieterreinen. Er is sprake van het invoeren van een blokkeringssysteem aan de hand van de vraag. Er is gebleken dat de vraag wordt gestimuleerd als er grond beschikbaar is. Dat zorgt voor een aanzuigkracht. Er moet altijd een soort reserve zijn. Ontwikkelen à la carte is uitgesloten en lukt ook niet. Ook inzake ruimtelijke ordening wordt dat een grote warboel. Een industrieterrein moet volledig worden aangelegd. De infrastructuur moet worden gemaakt en dat kan niet per aanvraag en in stukjes behandeld worden. Uit alle studies, ook van intercommunales, blijkt dat er een basisreserve moet zijn die de bedrijven aantrekt. Is er niets, dan komen de bedrijven ook niet. Ik wil niet beweren dat er geen reserves zijn, maar die liggen niet op de goede plaatsen. Als ik

een bedrijf heb in Kortrijk, dan interesseert het me niet dat er een enorme reserve is in Oostende. Dit moet verdeeld zijn naargelang de eigen behoeften en het eigen personeelsbestand. Men kan een bedrijf immers niet zomaar verplaatsen. Men moet ook aan het personeel denken. Bepaalde regio's hebben ook bepaalde specialisten.

Wat de brownfields betreft, is voorzichtigheid geboden. Veel van die brownfields liggen in woonwijken. Dat zou zorgen voor problemen. Wat ruimtelijke ordening betreft, kan men dan weer oplossingen zoeken, maar er zullen ook problemen inzake leefmilieu en vergunningen opduiken. Bedrijven staan niet te trappelen om aan een dergelijke calvarietocht te beginnen, want dat is het.

De heer André-Emiel Bogaert : Net daarom stelde ik deze vraag, om duidelijkheid te krijgen.

De heer Jacques Laverge : Ik zou ervoor willen pleiten dat men niet de brownfields zou beschouwen als de oplossing voor het probleem van de industrieterreinen. Dat is een verkeerde invalshoek.

Minister Jaak Gabriels : Wat dat betreft, geef ik de heer Laverge volkomen gelijk. Ik denk ook niet dat het de bedoeling van de vraagsteller was om dit zo te stellen. We moeten voor ogen houden dat de oplossing uit meerdere elementen zal bestaan. Indien we alles op één hoop gooien en dit aftrekken van wat er nodig is, dan draaien we onszelf een rad voor de ogen. Dat kunnen we dus zeker niet doen. Er is ook nog sprake van blackfields, die nu ook industriezone zijn in het gewestplan. Het duurt evenwel gemiddeld tien jaar alvorens die beschikbaar zijn : dat hebben we laten natrekken. Dit mee in rekening nemen en het aftrekken van het totaal aan beschikbare of noodzakelijke bedrijventerreinen zou oneerlijk zijn. Dan zouden we de mensen bedriegen. Het is een element, maar niet het enige. We moeten ook de rest doen.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Jan Laurys tot de heer Jaak Gabriels, Vlaams minister van Economie, Buitenlandse Handel en Huisvesting, over de Provinciale Strategische Cellen

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Laurys tot de heer Gabriels, Vlaams minister van Economie, Buitenlandse Handel en

Voorzitter

Huisvesting, over de Provinciale Strategische Cellen.

De heer Laurys heeft het woord.

De heer Jan Laurys : Mijnheer de voorzitter, geachte leden, deze vraag is eigenlijk een vervolg. Mijnheer de minister, in het begin van dit jaar had ik u immers ook al een vraag gesteld in verband met de Provinciale Strategische Cellen. Ik moet eerlijk zeggen : ik heb altijd de indruk gehad dat u dit initiatief wat paniekerig had opgenomen, toen er problemen waren met Opel. U was toen pas minister van Economie in de Vlaamse regering en werd geconfronteerd met die dreigende sluiting. Ik meen dat er wat aan overacting is gedaan met het oprichten van deze cellen. In mijn vorige vraag had ik er al eens op gewezen dat er een gevaar was voor overlapping met de andere organen, zoals de streekplatformen, de STC's, de GOM's, enzovoort. U hebt me vanaf het begin verzekerd dat het zeker niet de bedoeling was om een nieuw instrument in het leven te roepen, maar wel om eenmalig en tijdelijk te komen tot een inventaris van knelpunten en adviezen inzake de ontwikkeling van de economie en de tewerkstelling in Vlaanderen.

– *De heer André-Emiel Bogaert, voorzitter, treedt opnieuw als voorzitter op.*

Een van de opdrachten van die cellen was het opstellen van een knelpuntennota voor elke regio, waarin zou staan welke de hefboomen en de te realiseren prioritaire doelstellingen zijn in elke regio. De GOM's zijn nauw betrokken geweest bij het opstellen van die nota's. Uit contacten met hen vernem ik dat deze ondertussen binnen zouden zijn. Ik hoef geen details te horen, maar zou graag weten welk resultaat dit heeft opgeleverd en hoe dit zich verhoudt tot de streekcharters die door de streekplatforms zijn opgemaakt en ongeveer dezelfde doelstellingen hadden. Wat bent u van plan te doen met die conclusies ? Hoe ver staat het hier eigenlijk mee ?

De voorzitter : Minister Gabriels heeft het woord.

Minister Jaak Gabriels : Mijnheer de voorzitter, mijnheer Laurys, ik dank u voor deze vraag. De bijlage zullen we u straks bezorgen. Het gaat over een heel pak, maar ik probeer me te beperken tot de essentie.

Zoals u terecht aangeeft in uw vraagstelling waren de provinciale cellen informele en tijdelijke klank-

borden, waarin de voornaamste politieke en economische actoren uit de verschillende provincies vertegenwoordigd waren. Dan heb ik het over de GOM's, de Kamers voor Handel en Nijverheid, de provincies, de grote steden, Agoria, het VEV, de havenbesturen enzovoort. Het was geenszins de bedoeling nieuwe structuren in het leven te roepen of bestaande overlegstructuren te doorkruisen. De opdracht van deze cellen was een inventaris te maken van de meest essentiële knelpunten die de ontwikkeling van de economie en een groei van de tewerkstelling in de weg staan.

De aangegeven knelpunten betreffen veelal individuele en zeer concrete dossiers. In totaal werden me 149 knelpunten gesignaleerd. Een schematisch overzicht van deze prioriteiten, geordend per provincie, zal ik u als bijlage bij dit antwoord laten bezorgen. Om te komen tot de prioriteiten van de prioriteiten en het geheel overzichtelijk te kunnen voorstellen, heb ik ze gebundeld in zogenaamde prioriteitenclusters.

De voornaamste vaststelling is dat de aangebrachte knelpunten veelal een bevoegdheidsoverschrijdend karakter hebben, en dit zowel horizontaal als verticaal. Op ongeveer 17 percent van de projecten is er rechtstreeks of onrechtstreeks een impact vanuit het bevoegdheidsdomein Economie. Per beleidsdomein situeren 51 percent van de problemen zich in het domein van de mobiliteit en de infrastructuur en hebben 40 percent betrekking op de cluster van de bedrijvenlocaties.

De allereerste cluster heeft betrekking op het tekort aan goed uitgeruste bedrijventerreinen. Dit kwam hier vandaag reeds uitgebreid ter sprake. Er is dus een te beperkte oppervlakte aan terreinreserves, onder meer omdat een aantal reeds bestemde terreinen niet gerealiseerd raken. Een knelpunt hierbij is onder meer ook de saneringsproblematiek. Ook daar hadden we het net nog over. Verder is er het probleem dat de invulling van de nieuwe terreinen, zoals ze conform het RSV tegen 2007 zouden moeten zijn vastgelegd, heel moeizaam van de grond komt. Specifiek voor Vlaams-Brabant is er het probleem van de versnipperde eigendomsstructuur en het ontbreken van een echt uitgiftebeleid voor bedrijventerreinen, wat natuurlijk leidt tot het moeilijk vermarkten van terreinen.

Ten tweede is men vragende partij voor een geïntegreerde ontwikkeling van de poorten en ontwikkelingspolen. Er is het veiligstellen van de toekomst van de Antwerpse haven door investeringen in de nautische toegankelijkheid en hinterlandverbindingen, zoals onder meer een tweede spoortoeegang en

Gabriels

de IJzeren Rijn. Er is de verdere ontwikkeling van de Gentse haven- en kanaalzone, de uitbouw van de Waaslandhaven door de afwerking van de noodzakelijke supra- en ontsluitingsinfrastructuur en de realisatie van het Logistiek- en Transportpark Waasland. Er zijn de hinterlandverbindingen voor de havens van Zeebrugge en Oostende. Men vraagt een geïntegreerde aanpak van de luchthaven van Zaventem via een ruimtelijk uitvoeringsplan, net als een duidelijke visie op de uitbouw en de exploitatie van de luchthavens van Oostende en Wevelgem. Ten slotte worden ook de stationsomgevingen van Gent-Sint-Pieters en Gent-Dampoort specifiek als probleem naar voren geschoven.

Ten derde wordt er gesignaleerd dat de ontwikkeling van de kenniseconomie en het aanzwengelen van het ondernemersinitiatief in kennisintensieve sectoren de uitbouw vergt van een aantal ankerpunten, namelijk instapklare en gespecialiseerde bedrijfsgebouwen, de aanwezigheid van een aantal kennisinstellingen en voorzieningen en kennisclusters of partnerschappen tussen instellingen en bedrijfssectoren, zoals bij het project Nieuwe Media in Limburg het geval was.

Ten vierde wordt er bijzondere aandacht gevraagd voor de congestiegebieden. Voor het congestiegebied rond Brussel en de Vlaams-Brabantse knooppunten wordt gevraagd werk te maken van het Brussel-Brabant-net. In het Gentse is de voltooiing van het zuidelijk gedeelte van de R4 dringend noodzakelijk. In het Antwerpse dringt de realisatie van het Masterplan Mobiliteit Antwerpen zich dringend op. In de context van dit Masterplan is de Beheersmaatschappij Antwerpen Mobiel, de BAM, bezig te zorgen voor de aanbestedingen. Er moeten ook een aantal flessenhalzen en missing links worden weggewerkt om het wegennet te optimaliseren. De uitbouw van multimodale transport- en vervoersmogelijkheden en een betere ontsluiting van een aantal industrieterreinen zijn eveneens nodig.

Ten vijfde zijn er een reeks algemene aandachtspunten naar voren geschoven zoals onder andere meer alertheid, bijvoorbeeld onder de vorm van extra ondersteuning en begeleiding, om delokalisaties naar andere regio's te vermijden. Die alertheid is nodig, zowel ten aanzien van individuele bedrijven als ten aanzien van sectoren. Voor de chemische sector en de havenactiviteiten wordt er gewezen op de negatieve gevolgen van de belasting op ploegenpremies. Enkele andere algemene aandachtspunten die werden aangebracht, zijn de

loonkostenhandicap, de rechtsonzekerheid en/of de onduidelijkheid in verband met subsidies, de belastingaftrek en de administratieve complexiteit.

Ten slotte wordt beklemtoond dat het functioneren van de Vlaamse economie niet los kan worden gezien van de economische ontwikkelingen in een aantal buurregio's. Overleg en grensoverschrijdende samenwerking met Brussel, Wallonië en de Noord-Franse groeipool Lille is daarom noodzakelijk.

Welke resultaten zijn er? De provinciale knelpunten zijn bekend. Meestal is ook geweten waarom ze maar niet opgelost raken. De prioriteiten in de provinciale knelpuntennota's komen voor een groot deel overeen met de strategische hefboomen in de streekcharters, vooral als het om knelpunten gaat in verband met openbare werken en ruimtelijke ordening. Toch zijn er ook verschillen. Gelet op het grotere schaalniveau konden de provinciale knelpuntennota's de prioriteiten iets scherper vaststellen. De provinciale strategische nota's zijn veeleer opgesteld vanuit het perspectief van de belangrijkste prioriteiten uit de sector economie. Met de sector economie bedoel ik het bedrijfsleven en de voornaamste economische beleidsmakers. De streekcharters reiken daarentegen op een meer geïntegreerde manier hefboomen aan voor de welvaartsontwikkeling van een streek, met inbegrip van bijvoorbeeld de landbouw en de toeristische activiteiten. Bovendien wordt er meer nadruk gelegd op vorming en opleiding en op de verschillende groepen op de arbeidsmarkt. Er wordt eveneens meer nadruk gelegd op het woonklimaat en dergelijke.

Ten slotte kan worden opgemerkt dat zowel in de streekcharters als in de provinciale knelpuntennota's een groot deel van de projecten buiten het bevoegdheidsdomein van de minister van Economie vallen. Om voor dergelijke projecten tot een oplossing te komen, hebben we nood aan beleidsdomeinoverstijgende instrumenten zoals streekcharters.

Het grote belang van deze oefening was dan ook dat via de strategische cellen de prioritaire knelpunten onder de aandacht van de Vlaamse regering werden gebracht. Vanaf heden zijn ze permanente knipperlichten bij de opmaak van beleidsplannen en -acties. Ze waren alleszins al nuttig bij de opmaak van het Actieplan Ondernemen.

Het is niet altijd mogelijk om onmiddellijk op dossierniveau oplossingen voor te stellen. De knelpunten hebben heel vaak een multidisciplinair karakter.

Gabriels

ter en veronderstellen de inbreng van verschillende ministers en zelfs van verschillende beleidsniveaus. De bevoegde ministers zijn op de hoogte gebracht van de verschillende knelpunten. De BAM heeft een aantal beleidspunten overgenomen die ze nu tracht te implementeren.

Via de inventarisatie kunnen we het beleid beter afstemmen op de reële behoeften van de regio. We zijn dan ook, op interdepartementaal vlak, bezig met een algemene oefening en niet met een segmentale oefening, die wellicht altijd voor te weinig resultaten zou zorgen.

De voorzitter : De heer Laurys heeft het woord.

De heer Jan Laurys : Ik dank de minister voor zijn antwoord en ik ben benieuwd naar de volledige tekst.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

– *Het incident wordt gesloten om 16.59 uur.*
